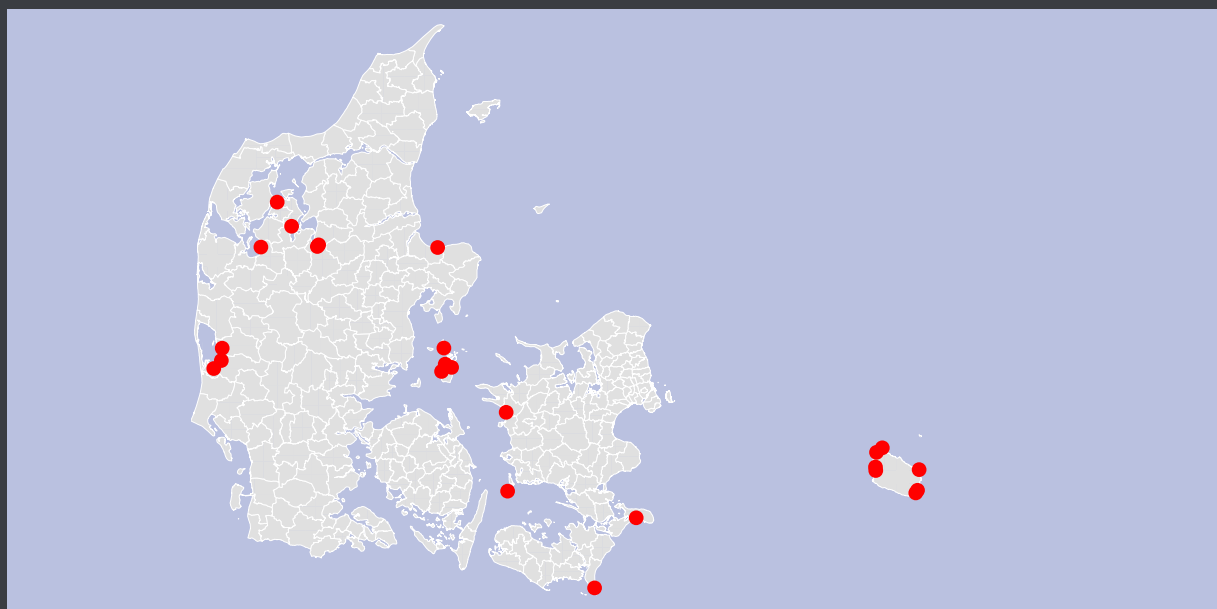

Landsplandirektiv for sommerhusgrunde i kystnærhedszonen i Region Midtjylland, Region Sjælland og Bornholm

Oktober 2010

.....
MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Indhold

1	Indledning	3
2	Generelle retningslinjer	5
3	Region Midtjylland:	8
	Holstebro Kommune	
	- Ejsingholm	19
	Norrdjurs Kommune	
	- Skovgårde	10
	Ringkøbing-Skjern Kommune	
	- Bork	11
	- Skaven	12
	- Stauning Strand	13
	Samsø Kommune	
	- Egernvej	14
	- Mårup Østerstrand	15
	- Sælvig	16
	- Vesterløkken	17
	Skive Kommune	
	- Grynderup Strand	18
	- Lyby Strand	19
	Viborg Kommune	
	- Hjarbæk Nord	20
	- Hjarbæk Syd	21
4	Region Sjælland:	22
	Guldborgsund Kommune	
	- Gedesby	23
	Kalundborg Kommune	
	- Bjerger Nordstrand	24
	Slagelse Kommune	
	- Omø	25
	Vordingborg Kommune	
	- Råbylille Strand	27
5	Bornholms Regionskommune:	28
	- Allinge	29
	- Povlsker	30
	- Snogebæk	31
	- Sorthat	32
	- Svaneke	33
	- Tofte	34
	- Vang	35
6	Miljøvurdering af forslag til landsplandirektiv	36

Bilag: Vurdering af konsekvenser på udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 162 ved udlæg af sommerhusgrunde på Omø.

1. Indledning

Baggrunden for forslag til landsplandirektiv

Folketinget vedtog i sommeren 2004 en ændring af planloven, der giver mulighed for at udvide de eksisterende sommerhusområder med op til 8.000 nye sommerhusgrunde inden for kystnærhedszonen, jfr. lov nr. 455 af 9. juni 2004 om ændring af lov om planlægning, hvorefter miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler for planlægningen (landsplandirektiver).

I loven er det fastsat, at udpegningen af nye sommerhusområder i kystnærhedszonen skal overholde en række bestemmelser.

Udvidelsen skal ske bagved et eksisterende sommerhusområde i retning væk fra kysten. Der er dog ikke i loven krav om, at udvidelsen skal ligge i direkte forlængelse af et eksisterende sommerhusområde, og det kan således accepteres, at der mellem et eksisterende sommerhusområde og udvidelsen fx ligger en landskabslomme eller et skovareal.

Loven fastsætter, at udvidelsen ikke kan ske inden for områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 8 om klitfredning eller § 15 om strandbeskyttelse.

Udvidelsen af et eksisterende sommerhusområde kan primært ske i landets yderområder. Det er herudover i loven fastsat, at ministeren ved afgørelse af hvilke sommerhusområder, der kan udvides, skal finde det godtgjort, at udvidelsen kan forventes at få en lokaløkonomisk effekt.

Endelig er der i loven fastsat krav om, at ministeren ved afgørelsen af hvilke sommerhusområder, der kan udvides, skal finde det godtgjort, at udvidelsen ikke tilsidesætter væsentlige naturbeskyttelses- og landskabelige interesser.

De ovenfor nævnte krav kan fraviges på de små øer, hvis det findes begrundet efter en samlet afvejning af naturbeskyttelsesinteresser, landskabelige interesser og den forventede lokaløkonomiske effekt. De små øer er i denne forbindelse defineret som de 27 små øer, der er omfattet af loven om ø-støtte.

Udarbejdelsen af landsplandirektivet

Miljøministeren har tidligere i medfør af planloven udstedt landsplandirektiver for tilsammen 6.800 sommerhusgrunde fordelt i hele landet, altovervejende i yderområderne.

I juni 2007 blev det besluttet at igangsætte en ny fase med udlæg af nye sommerhusområder. Denne fase består af to dele, dels et landsplandirektiv for udlæg af nye sommerhusområder i kystnærhedszonen i yderområderne i regionerne Midtjylland og Sjælland samt Bornholm, dels et landsplandirektiv for udlæg af nye sommerhusområder i kystnærhedszonen i landsdelscentrene og deres oplande. Nærværende landsplandirektiv vedrører den førstnævnte del af de nye sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Den 28. maj 2010 udsendte miljøministeren forslag til de to landsplandirektiver i offentlig høring med en høringsfrist den 26. august 2010.

By- og Landskabsstyrelsen modtog i høringsperioden i alt 39 hørings svar til "Forslag til landsplandirektiv for 1000 sommerhusgrunde i kystnærhedszonen i Region Midtjylland, Region Sjælland og Bornholm". Hørings svarene er herefter gennemgået og vurderet med henblik på at få fastlagt det endelige indhold af landsplandirektivet.

By- og Landskabsstyrelsen har endvidere gennemført en screening af de to foreslåede sommerhusområder (Stauning Strand i Ringkøbing Kommune og Vang i Bornholms Regionskommune), der grænser op til internationale naturbeskyttelsesområder. Resultatet af screeningen er, at udlæggene af nye sommerhusområder ikke vil have konsekvenser for udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Et enkelt af de nye sommerhusområder - Omø i Slagelse Kommune - er beliggende på en af de 27 små øer, for hvilke udlæg af nye sommerhusområder følger et særligt regelsæt. De naturmæssige og landskabelige konsekvenser af et udlæg på Omø er vurderet i en særskilt miljøkonsekvensrapport, udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser. Det har på baggrund af rapporten efter en samlet afvejning kunnet konkluderes, at udlægget på Omø er i overensstemmelse med planlovens krav til udlæg af nye sommerhusområder på de små øer. Rapporten er vedlagt landsplandirektivet som bilag.

Landsplandirektivet omfatter sommerhusområder med plads til maksimalt 1000 grunde.

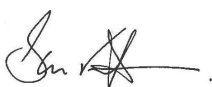
I landsplandirektivets afsnit 2 angives en række generelle forhold og vilkår, som den videre planlægning for de enkelte områder skal overholde i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen af områderne.

I landsplandirektivets afsnit 3-5 angives de områder, der indgår i landsplandirektivet, og der er for hvert af områderne nævnt nogle forhold og vilkår (retlige bindinger og retningslinjer), som den videre planlægning for de enkelte områder – udover ovennævnte generelle forhold og vilkår - skal overholde i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen af områderne.

På denne baggrund udstedes følgende landsplandirektiv:

Karen Ellemann
Miljøminister

Sven Koefoed-Hansen
Vicedirektør

2. Generelle retningslinjer

- § 2.1 *De i dette landsplandirektiv udpegede områder kan af kommunerne overføres til sommerhusområde ved lokalplan efter planlovens almindelige regler. Hertil kommer, at vedtagelse af tillæg til kommuneplanen også kan være nødvendigt.*
- § 2.2. *For den videre kommunale planlægning efter planloven gælder for hvert af områderne, at planlægningen skal respektere de generelle retningslinjer, der fremgår af dette direktivs afsnit 2 samt de retningslinjer, der er nævnt under de enkelte områder, afsnit 3, 4 og 5.*
- § 2.3 *Landsplandirektivets bestemmelser og vilkår (retningslinjer) har efter planloven retsvirkning som kommuneplaner for den videre planlægning, og de træder i kraft med modtagelsen af dette direktiv i kommunen.*
- § 2.4 *Kommunerne anmodes om snarest belejligt at orientere de grundejere, hvis ejendomme er omfattet af dette direktiv, om direktivet og om kommunes videre tidsplan for udarbejdelse af forslag til lokalplaner mv. Kommunerne anmodes endvidere om at foretage lokal offentliggørelse af direktivet for så vidt angår de enkelte områder.*
- § 2.5 *Når der foreligger endeligt vedtagne og offentliggjorte lokalplaner, som overfører områderne til sommerhusområde, vil de af lokalplanerne omfattede områder have zonestatus som sommerhusområde efter planloven, og herefter kan udstykning, anlægsarbejder og bebyggelse finde sted.*
- § 2.6 *I afsnit 6 er anført en sammenfattende redegørelse for direktivet i forhold til bestemmelser i lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer, jf. denne lovbekendtgørelse § 7.*
- § 2.7 *Landsplandirektivet, som det her foreligger, er ikke til hinder for, at miljøministeren i givet fald i forhold til den berørte kommune for de af direktivet omfattede områder har adgang til at anvende sine beføjelser efter planlovens § 3. Landsplandirektivet er heller ikke til hinder for, at statslige myndigheder kan fremsætte indsigelse mod lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som myndigheden varetager, jf. planlovens § 29, stk. 3.*
- § 2.8 *I forbindelse med den konkrete lokalplanlægning for de områder, som kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der indgå en vurdering af lokalplanforslagets virkning på internationale naturbeskyttelsesområder, herunder på områders naturtyper og levesteder, samt de arter området er udpeget for at bevare.*

Med undtagelse af området på Ømø (se omtalen heraf i afsnit 4) ligger ingen af de nye sommerhusområder inden for det internationale naturbeskyttelsesområde, men nogle ligger i nærheden af et sådant område.

I henhold til § 6 i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) skal der i redegørelsen til planforslag, som kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, indgå en vurdering af forslaget virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde, herunder på områdets naturtyper og levesteder, samt de arter området er udpeget for at bevare. Såfremt vurderingen viser, at lokalplanen skader Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, kan lokalplanen ikke vedtages i den foreliggende form. Det gælder også for lokalplaner, der ligger uden for, men som kan påvirke ind i Natura 2000-områder, fx i form af øgede forstyrrelser.

§ 2.9 *I forbindelse med lokalplanlægningen skal det undersøges, hvorvidt der forekommer arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV inden for det pågældende område. Hvis sådanne arter findes i området, skal der foretages en konsekvensvurdering af, om de bliver påvirket af arealanvendelsen.*

Myndighederne er efter § 11 i habitatbekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 forpligtet til at sikre beskyttelse af en række dyrearters yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges også uden for beskyttelsesområderne. Disse arter kaldes bilag IV arter og fremgår af bilaget til ovennævnte bekendtgørelse.

Det skal således i alle tilfælde sikres, at lokalplanlægningen for de nye sommerhusområder ikke er i konflikt med habitatdirektivets artsbeskyttelse.

§ 2.10 *Det skal i forbindelse med lokalplanlægningen afklares, i hvilket omfang bygge- og beskyttelseslinjer inden for områderne vil kunne fraviges, og om det skal ske ved konkret dispensation eller ved at linjen indskrænkes.*

Nogle af de nye områder er omfattet af en eller flere af naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer.

Hovedprincippet for administration af disse bygge- og beskyttelseslinjer er, at de administreres restriktivt. Kommunerne har kun i særlige tilfælde mulighed for at dispensere fra beskyttelsen. I de tilfælde, hvor der vil være tale om en administrativ forenkling, kan miljøcenterne bestemme, at bygge- og beskyttelseslinjerne – med undtagelse af kirkebyggelinjen - ikke skal gælde for nærmere angivne områder.

En eventuel indskrænkning af linjerne sker ved, at kommunen indsender en ansøgning om indskrænkning i forbindelse med indsendelse af forslag til lokalplan til henholdsvis Miljøcenter Roskilde og Miljøcenter Århus.

§ 2.11 *Det skal fremgå af lokalplanens retningslinjer, at der inden for de nye sommerhusområder ikke må ske ændringer i tilstanden af de arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttelse af naturtyper og en omkringliggende bræmme på mindst 5 m.*

Flere af områderne indeholder arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttelse af naturtyper. Disse arealer og en omkringliggende bræmme på mindst 5 m må ikke udstykes til sommerhusgrunde eller på anden måde inddrages til intensiv anvendelse, som medfører, at naturarealerne og deres eksisterende økologiske funktioner forsvinder eller bliver påvirkede. Hvis arealerne indgår på anden måde i sommerhusområdet, fx som naturarealer, fællesarealer, rekreative arealer eller lignende er det vigtigt, at deres tilstand og økologiske funktion ikke ændres. Intensiv rekreativ anvendelse, afvanding, anlæg af stier, græsslåning, oprensning af søer og vandhuller vil kræve en forudgående dispensation.

§ 2.12 *Det skal fremgå af lokalplanens retningslinjer, at der inden for de nye sommerhusområder ikke må ske ændringer i tilstanden af de jord- og stendiger, der er omfattet af museumslovens § 29a.*

Flere af områderne indeholder diger omfattet af museumslovens § 29a. Bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorrdiger og lignende, § 1, angiver hvilke diger, der er beskyttet.

§ 2.13 *Det skal fremgå af lokalplanens retningslinjer, at der inden for fredskovspligtige arealer i de nye sommerhusområder ikke må ske ændringer i strid med skovlovens bestemmelser om fredsskovpligt.*

Fredskovspligtige arealer må ikke udnyttes i strid med skovloven. De må ikke udstykes til sommerhusgrunde, og der må ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald.

§ 2.14 *Ved lokalplanlægningen skal man være opmærksom på hensynet til vandindvindings- og drikkevandsinteresser.*

Udbygning af vandforsyning må ikke hindre opfyldelsen af vandplanens målsætninger i vandløb, søer, grundvandsforekomster, kystvande og terrestriske naturtyper.

Der kan i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandværker uden for disse kun lokalplanlægges for sommerhuse, hvis det kan godtgøres, at byggeri og anvendelse ikke indebærer risiko for forurening af grundvandet.

§ 2.15 *I forbindelse med kommunernes udarbejdelse af forslag til lokalplaner og evt. tillæg til kommuneplaner for udvidelse af sommerhusområder i henhold til miljøministerens landsplandirektiv skal der foretages vurderinger af planforslagene i henhold til reglerne i lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer.*

3. Region Midtjylland

I Region Midtjylland foreslås 13 nye sommerhusområder udlagt. Områderne ligger ved Limfjorden, Vesterhavet og Ringkøbing Fjord, på det nordlige Djursland og på Samsø. De foreslåede områder vil have plads til i alt 526 sommerhusgrunde i Holstebro, Norddjurs, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive og Viborg kommuner.

Kystlandskabet langs vestkysten er præget de markante klitter, der langs det meste af kysten rejser sig bag stranden. Bag klitområdet er terrænet næsten fladt. Limfjordens kystlandskaber varierer mellem flade områder og stejle kystskrænter. Her ligger de gamle købstæder Skive og Nykøbing. Væksten i området er koncentreret til Viborgegnen, Skive og Ringkøbing by. De eksisterende sommerhusområder ligger både langs Vesterhavskysten og langs Limfjordens mange sidegrene.

Kystlandskabet langs det nordlige Djursland er et varieret, jævnt til storbakked morænelandskab, som også omfatter flade arealer af gammel hævet havbund (litorinaflader). Der er et karakteristisk sam-spil mellem litorinafladerne og de bagvedliggende morænebakker. Byudviklingen er koncentreret i Grenaa. De eksisterende sommerhusområder ligger spredt langs kysten.

Samsøs kystlandskaber er karakteristiske ved mange bakkepartier – såkaldte hatbakker – og kystskrænter flere steder. Den største by Tranebjerg ligger midt på øen.

Udbygning med sommerhuse i de foreslåede områder kan ske uden væsentlige negative konsekvenser for natur og landskab.

Region Midtjylland har i mange år haft en betydelig vækst. Væksten er imidlertid koncentreret til regionens centrale byer og egne, fra Århus over Silkeborg og Viborg til Herning. De vestligste dele af regionen har sammen med de nordøstlige dele af Djursland og Samsø haft nedgang eller stagnation i folketallet, set over de seneste ti år. Det er i disse dele af regionen, at sommerhusudlæggene finder sted.

Der er kun butikker helt lokalt ved et par af de foreslåede udlæg af nye sommerhusområder på fastlandet. Det må derfor forudses, at nærtliggende landsbyer med butik kan få en vis meromsætning. Det gælder således Ejsing (i Holstebro kommune), Stauning (i Ringkøbing-Skjern kommune) og Fjellerup (i Norddjurs kommune). Et bredere varesortiment kan indkøbes i småbyer som Tarm, Glyngøre, Vinderup og Løgstrup eller i købstæderne Holstebro, Skjern, Nykøbing Mors, Skive, Viborg og Grenaa.

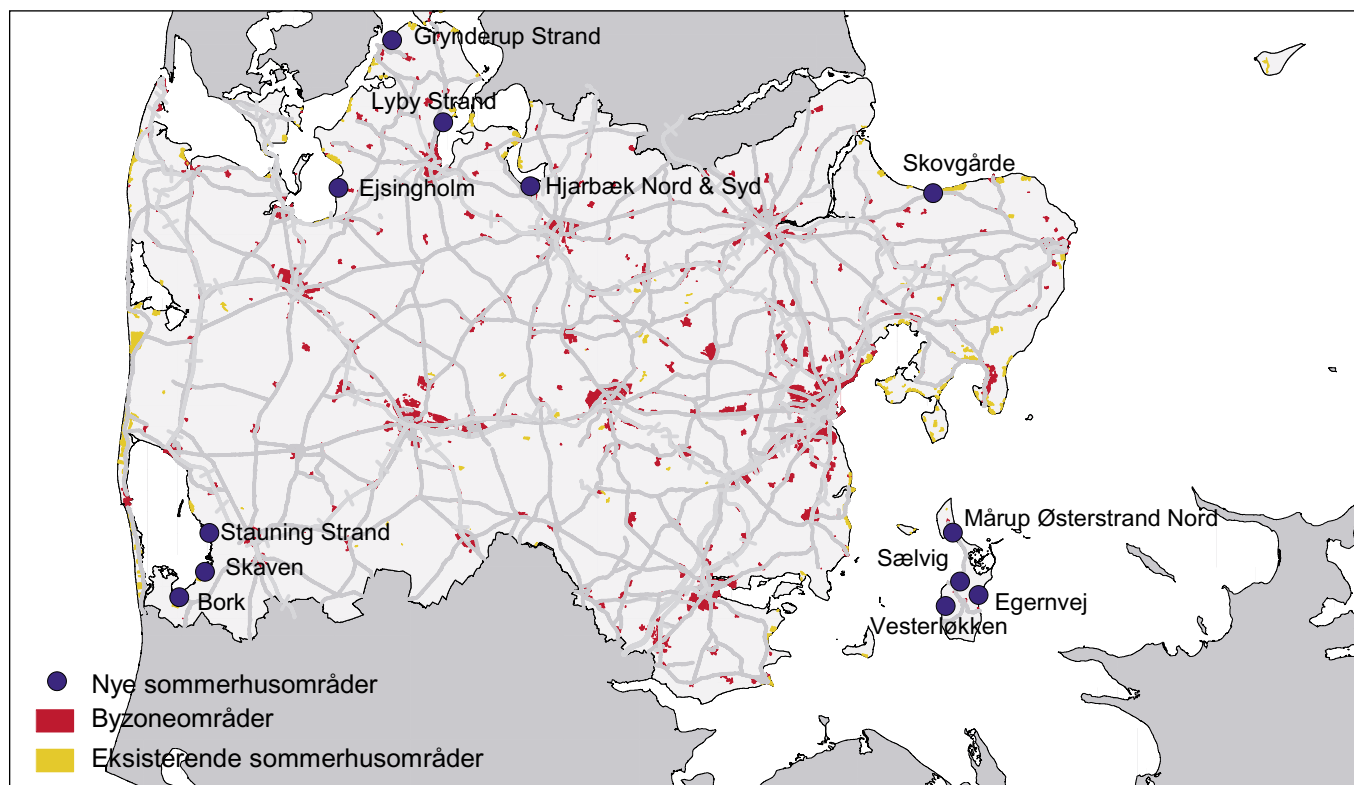
Også den helt overvejende del af håndværkerfirmaerne såvel til reparationsarbejdsom til byggeriet af nye huse vil være lokaliseret i de nævnte småbyer og købstæder.

På Samsø er den lokale service og handel tilstrækkelig bred til, at væsentlige dele af byggeriet og vedligeholdelsen af husene kan forestås af firmaer på øen. Sommerhusbrugernes udgifter til vareindkøb vil tilfalde butikkerne rundt omkring på øen og specielt i Mårup.

Den økonomiske effekt af de foreslåede udlæg vil således altovervejende tilgå yderområder.

Der er så få ubebyggede grunde i de eksisterende sommerhusområder, at disse ikke vurderes at have indflydelse på den takt, hvormed nye grunde vil kunne sælges.

Ved Mårup Østerstrand på Samsø er der dog i det nærtliggende sommerhusområde et så stort antal ubebyggede grunde, at dette vil kunne reducere tempoet i salget af nye grunde en vis tid. Kommunen anbefales derfor en rækkefølgeplanlægning for udstykningen af det nye sommerhusområde.

Holstebro Kommune

Ejsingholm

Det eksisterende sommerhusområde ved Ejsingholm Strand er ca. 61,6 ha og ligger ved den østlige side af Venø Bugt, ca. 7 km. nord for lokalcentret Vinderup. Afstanden til Holstebro er ca. 25 km. I det eksisterende sommerhusområde ved Ejsingholm Strand er der ca. 527 sommerhuse. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på 39,6 ha og kan udstykkes i 135 sommerhusgrunde. Det nye område ligger umiddelbart øst for det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet i omegnen er præget af istidens smeltevandslette, og Ejsingholm ligger som en lokal enklave af

morænelandskab fra sidste istid.

Området omkring Ejsingholm er hævet havbund fra istiden. Mod nord ligger et inddæmmede område af hævet havbund omkring Sønderlem Vig. Mod vest præges landskabet af en hedeslette med ujævnheder fremkaldt af dødis, og mod syd udmunder en tunneldal til Venø Bugt.

Det nye område

Det nye område ligger på et robust og relativt lavt og fladt areal i kote 3-5, der stiger svagt mod nord til foden af den nordlige bakke og det østlige svagt stigende terræn. Mod øst er der en eng og en sø, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Mod syd og vest afgrænses området af Ejsingholmvej, og mod vest bag et levende hegn ligger det eksisterende sommerhusområde.

Ud over en enkelt eksisterende ejendom

er området ubebygget med enkelte læhegn.

Området kan hverken ses fra kysten eller fra vandet. Fra Ejsingholmvej vil bakkelandskabet mod nord og øst stadig være synlige efter at området er bebygget.

Da den nye del af sommerhusområdet er beliggende i den lave del af området, er det medvirkende til, at sommerhusene ikke vil virke dominerende i forhold til den eksisterende bebyggelse og omgivelserne.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

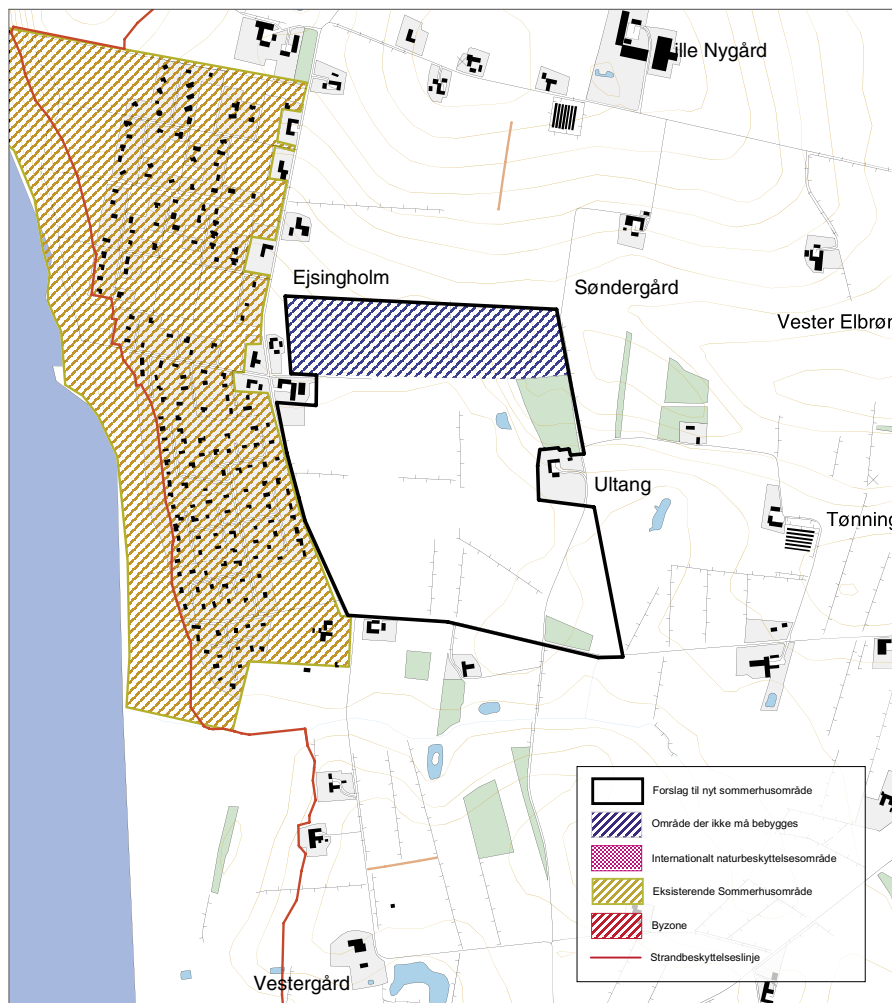
Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 39,6 ha. til sommerhusformål øst for Ejsingholmvej og det eksisterende sommerhusområde ved Ejsingholm.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 135 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Det skal gennem kommune- og lokalplanlægningen sikres, at det på kortskitsen med signatur viste areal ikke kan bebygges.

§ 4 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Norrdjurs Kommune

Skovgårde Strand

Det nye sommerhusområde, der i dag anvendes til landbrugsformål, ligger mellem Nordkystvejen og et eksisterende, større og stort set udbygget sommerhusområde langs med kysten. Syd for Nordkystvejen ligger endnu et udbygget sommerhusområde. I de eksisterende områder findes 381 sommerhusgrunde. Der udlægges et nyt område på ca. 5,6 ha som udstykes i 31 grunde.

Landskabet og naturen på egnen

Området indgår i et meget varieret kystlandskab, der veksler mellem lave kystforlandsarealer, åbne opdyrkede bakkepartier, bakker med store nåleskove

og hedearealer. Det eksisterende sommerhusområde langs kysten ligger forholdsvis højt med højeste punkt omkring 18 meter over havet. Terrænet stiger mod syd, så sommerhusområdet syd for Nordkystvejen ligger 20-25 meter over havet.

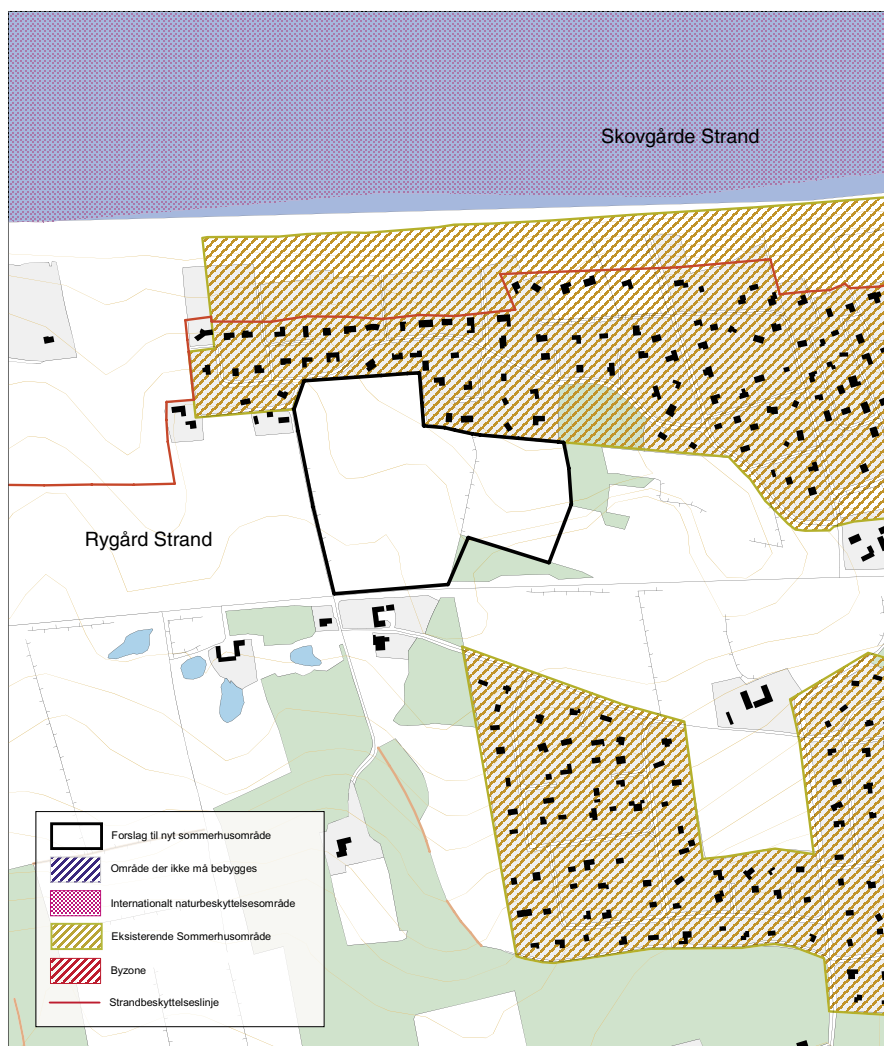
Det nye område

Det nye område vil fremstå som en udvidelse af det nord for eksisterende sommerhusområde. Det ligger forholdsvis højt ligesom det eksisterende sommerhusområde. Det nye område vil ikke blive synligt fra kysten, på grund af en kystskrænt. Da terrænet stiger i retning bort fra kysten med ca. 7 meter over en strækning på 250 meter, vil det være muligt at indrette det nye sommerhusområde, så der

bliver havudsigt fra mange af grundene. Området er i dag uden bebyggelse. Det vejbetjenes fra Nordvangsvej, der også er adgangsvej til det eksisterende sommerhusområde. Der er gode sti-forbindelser til stranden, der ligger ca. 200 meter fra områdets grænse.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 5,6 ha. til sommerhusformål ved Skovgårde Strand bagved det eksisterende sommerhusområde.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 31 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Bork

Det eksisterende sommerhusområde ved Bork Havn ligger i den sydligste del af Ringkøbing Fjord. Afstanden til Nymindegab mod vest er ca. otte km. Det omfatter 1.598 sommerhusgrunde. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 20 ha., og kan udstykkes til 62 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål og ligger mod vest i forlængelse af det eksisterende sommerhusområde, og mod øst umiddelbart op til tre km- afgrænsningen af kystnærhedszonen.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet omkring Bork er et marsk-

område i fjordkystlandskabet. Landskabet er svagt stigende ind mod baglandets sandede Varde Bakkeø. Mod vest over fjorden ligger Tipperne, der er et ungt aflejret landskab, der sammen med de omkringliggende lavvandede grunde udgør et værdifuldt fourageringsområde for fugle. Tipperne er et internationalt beskyttet område. Landskabet er præget af mange spredte hegn og beplantninger, hvilket betyder, at det kun er få steder, hvor der kan opnås et langt udsyn i landskabet. Landskabet er præget af kun få spredte enkeltbebyggelser, der ligger langs lokalvejene.

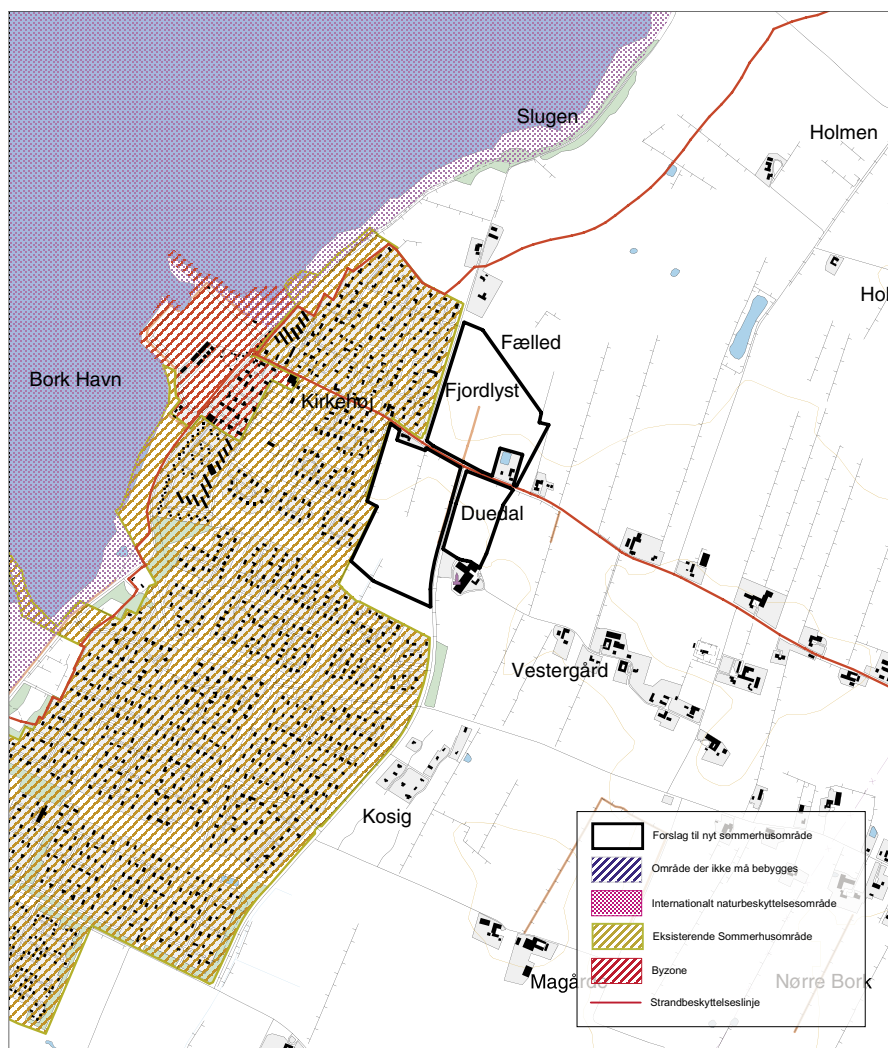
Det nye område

Det nye område ligger på et fladt og lavt område i kote ca. 3. Det samlede område ligger bag det eksisterende

sommerhusområde, og vil ikke i væsentlig grad påvirke egnens flade landskab blandt andet på baggrund af specielt de levende hegn i den sydlige del af det nye område. De nye sommerhuse vil være synlige fra Fælledvej, Kirkehøjvej og Falenvej. Der er enkelte eksisterende bebyggelser i området. Fra den nordligste del af det nye område er der udsigt til kirken i Sønder Bork ca. 4 km mod syd.

Eksisterende bindinger

Det nye område er omfattet af kirkebyggelinjer efter naturbeskyttelseslovens § 19, hvor det skal tilstræbes at undgå bebyggelse, der overstiger en bygningshøjde på over 12,5 meter. Desuden er et dige langs Falenvej omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 20 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Bork.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 62 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Skaven

Det eksisterende sommerhusområde ved Skaven ligger ved kysten i den sydvestlige del af Ringkøbing Fjord, ca. 6 km. fra Lønborg. Det omfatter i alt 616 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål. Inden for området kan der udstykkes 15 sommerhusgrunde og arealet er på ca. 5 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabsområdet omkring Skaven er et fjordkystlandskab, som er karakteriseret af store flade sletter, der er svagt stigende ind mod baglandets sandede Varde Bakkeø. Skaven ligger syd for og på kanten af den udpegede Nationalpark Skjern Å, hvor landskabet

ved udmundningen af Skjern Å og ådalen til Ringkøbing Fjord er et engområde.

Landskabet er præget af mange hegn og beplantninger, hvilket betyder, at det kun er få steder, hvor der kan opnås et langt udsyn i landskabet, herunder også ud mod fjorden.

Landskabet er præget af kun få spredte enkeltbebyggelser, der ligger langs lokalvejene.

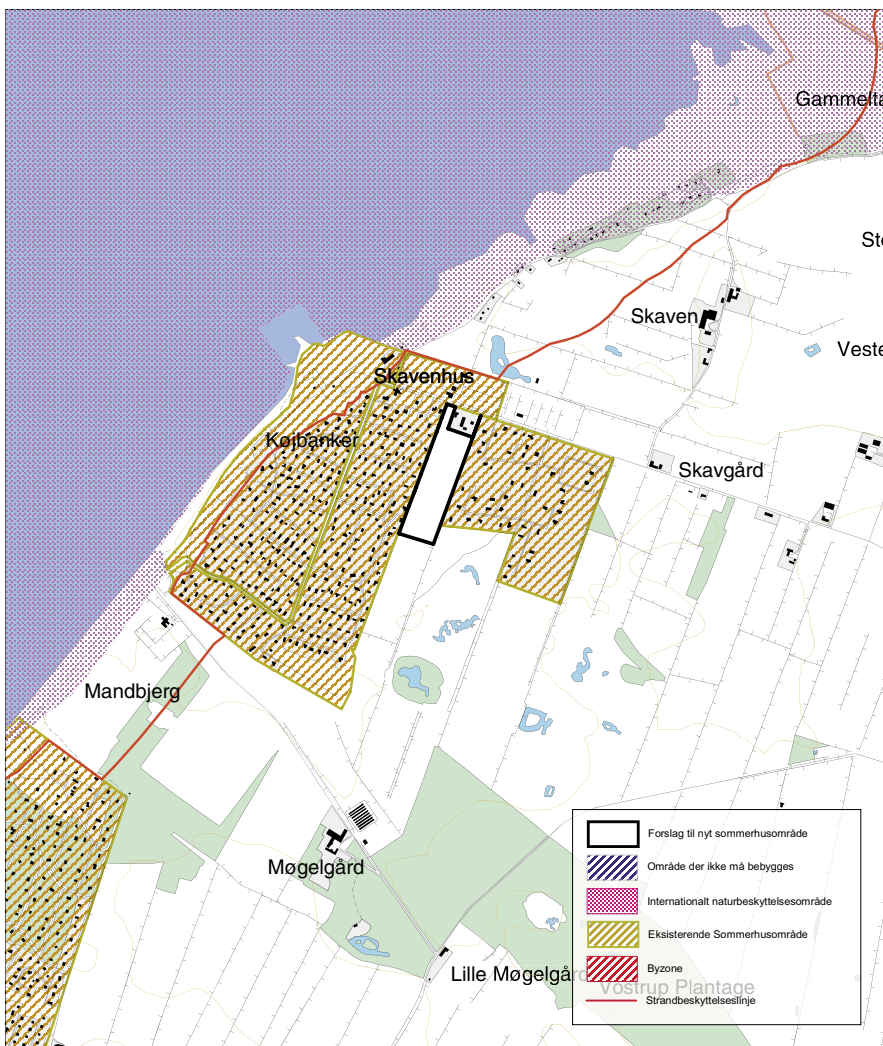
Det nye område

Det nye område ligger imellem to eksisterende sommerhusområder i kote ca. 3; området er af hensyn til et jordvarmeanlæg forlænget en smule syd for sommerhusområdet mod øst. Langs vest- og østsiden ind mod de eksisterende sommerhuse er der levende hegn. På grund af den nye sommer-

husudstyknings placering bagved de levende hegn og de eksisterende sommerhusområder vil det ikke være synligt fra fjordsiden. Det nye område vil ikke være synligt fra Skavenvej, idet der kun vil være tale om en tilkørselsvej ind til området umiddelbart imellem eksisterende bebyggelser.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 5 ha. til sommerhusformål ved det eksisterende sommerhusområde ved Skaven.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 15 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Stauning Strand

Det eksisterende sommerhusområde ligger ca. 1 km. syd for Stauning ved Stauning Strand og omfatter i alt 107 sommerhusgrunde. Afstanden til Skjern er ca. 8 km. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, ligger i umiddelbar tilknytning til det syd for eksisterende sommerhusområde. Inden for området kan udstykkes i 10 sommerhusgrunde, og arealet er på ca. 2,5 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet omkring Stauning er et fjordkystlandskab, som er karakteriseret af store flade sletter, der er svagt stigende ind mod baglandet. Stauning ligger

nord for på kanten af den udpegede Nationalpark Skjern Å, hvor landskabet ved udmundingen af Skjern Å og ådalen til Ringkøbing Fjord er et eng- og marskområde. Landskabet er præget af mange hegn og beplantninger, hvilket betyder, at det kun er få steder, hvor der kan opnås et langt udsyn i landskabet, herunder også ud mod fjorden. Der er spredte enkeltbebyggelser i landskabet og mindre randbebyggelser langs lokalvejene.

Det nye område

Det nye område ligger ugenert fra fjordsiden i kote ca. 3, og stiger svagt ind mod baglandet.

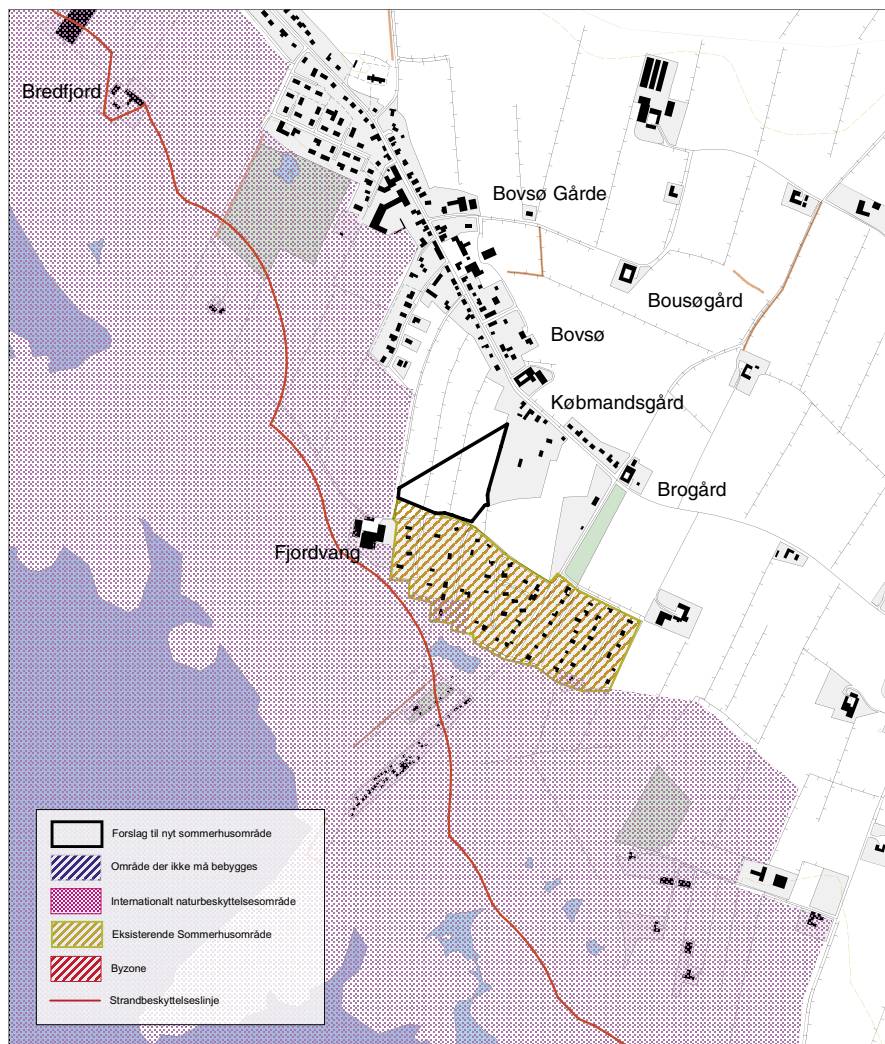
Området er domineret af meget markante, parallelle læbælter, der vil medvirke til, at den nye bebyggelse

ikke vil få en fremtrædende og dominerende rolle i forhold til den eksisterende sommerhusbebyggelse og det omkringliggende landskab. Vejen Fjordvang afgrænser det nye område mod vest, som samtidig er grænsen til det vestlige landværts Natura-2000 område. Et åbent grønt område vil afgrænse sommerhusområdet mod de umiddelbart nordlige bymæssige bebyggelser ved Bovsø.

Efter en gennemgang af udpegningsgrundlaget for det tilgrænsende internationale naturbeskyttelsesområde vurderes det, at udlægget af nyt sommerhusområde ikke vil have konsekvenser for udpegningsgrundlaget.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 2,5 ha. til sommerhusformål nord for det eksisterende sommerhusområde ved Stauning Strand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 10 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Samsø Kommune

Egernvej

Det eksisterende sommerhusområde ligger syd for Langemark på den østlige del af sydøen og omfatter 55 sommerhusgrunde. Lidt længere mod syd findes et ældre sommerhusområde bestående af 24 grunde på en enkelt række langs kysten. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 5 ha og kan udstykkes i 19 grunde. Det nye område ligger afgrænset af et ubebygget og strandbeskyttet areal bagved og vest for det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet på den østlige del af Samsø er et jævnt kuperet kystlandskab med flere

mindre bakker og vandhuller. Ved kysten er der lave klinter, og selve stranden er forholdsvis smal og stenet. Området ligger tæt på en golfbane mod nord og mod syd den lille havneby Ballen, der om sommeren har mange besøgende til stedets erhvervs- og lystbådehavn, butikker m.m.

Det nye område

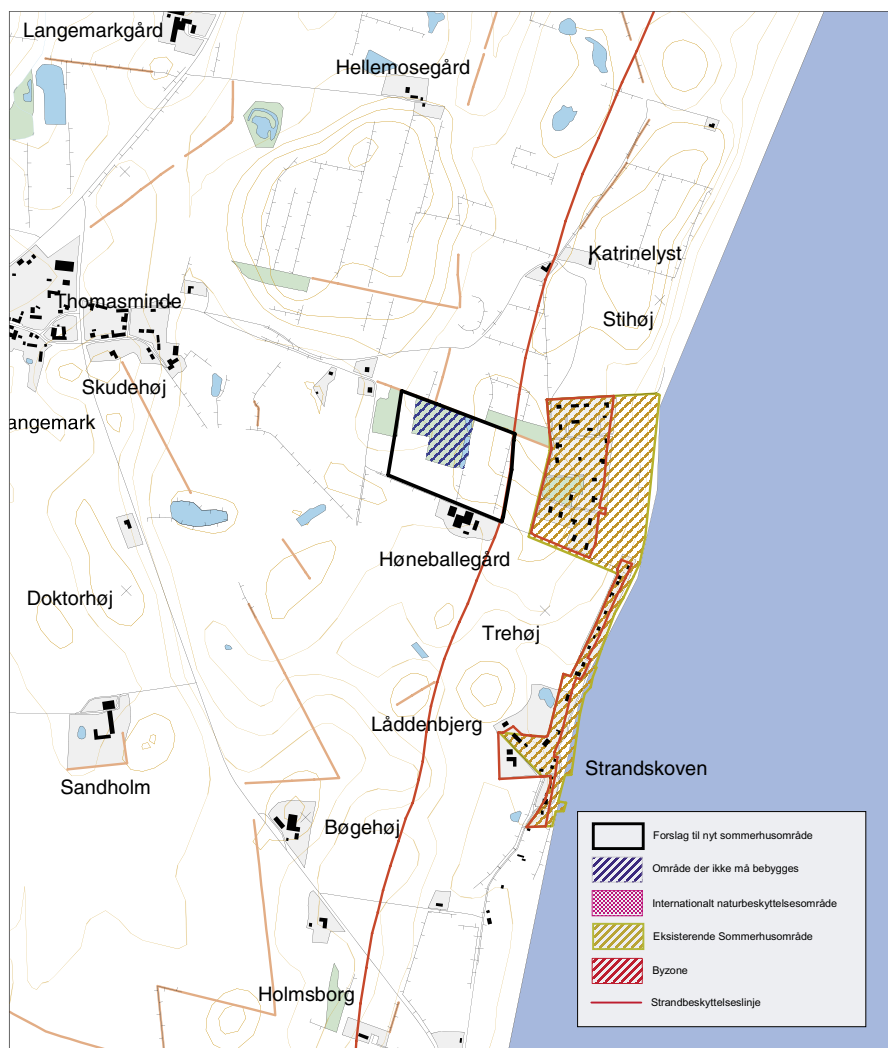
Det nye område ligger i et svagt kuperet landskab, præget af marker med spredt beplantning og læhegn. En væsentlig del af områdets centrale og nordlige del udgøres af et areal, der har karakter af naturområde med høj træbevoksning og et vandhul. Dette areal er medtaget i sommerhusområdet, og må ikke bebygges for at kunne indgå som et fælles rekreativt areal, hvis

naturkvaliteter påtænkes sikret gennem lokalplanlægningen.

Området ligger bag eksisterende bebyggelse og beplantning, og bebyggelsen skønnes derfor kun i meget begrænset omfang at kunne ses fra kysten. Området vejbetjenes fra Høneballevvej. Gennem det eksisterende sommerhusområde er der ca. 250 m til stranden.

Eksisterende bindinger

Centralt i området findes et vandhul, der er registreret som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Langs områdets nordlige grænse findes et dige, som er omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 5 ha. til sommerhusformål vest for det eksisterende sommerhusområde ved Egernvej.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 19 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Det skal gennem kommune- og lokalplanlægningen sikres, at det på kortskitsen med signatur viste areal ikke kan bebygges.

§ 4 Ved lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Mårup Østerstrand

Det eksisterende sommerhusområde ligger på den nordøstlige del af øen og omfatter 276 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål og ligger umiddelbart vest for og bag det eksisterende sommerhusområde. Inden for området kan udstykkes 63 sommerhusgrunde, og arealet er på ca. 22 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Området indgår i et ret fladt landskab langs nordøens østkyst til forskel fra arealerne vest herfor, der stiger jævnt op mod de markante Nordby Bakker. Der er tale om ret åbne, dyrkede marker

med et smalt overdrevarsareal med mose- og engvegetation langs kysten. Syd for området ligger landsbyen Mårup og Mårup Skov. Mårup Østerstrand er Samsøs største sommerhusområde, der især er attraktivt på grund af den fine badestrand.

Det nye område

Det nye område vil fremstå som en udvidelse af det eksisterende sommerhusområde. Terrænet er stort set fladt og uden bevoksning. Inden for området ligger en landejendom, hvis bygninger og omgivende beplantning forventes bevaret.

Det nye sommerhusområde vil fremstå meget synligt fra landevejen, indtil en

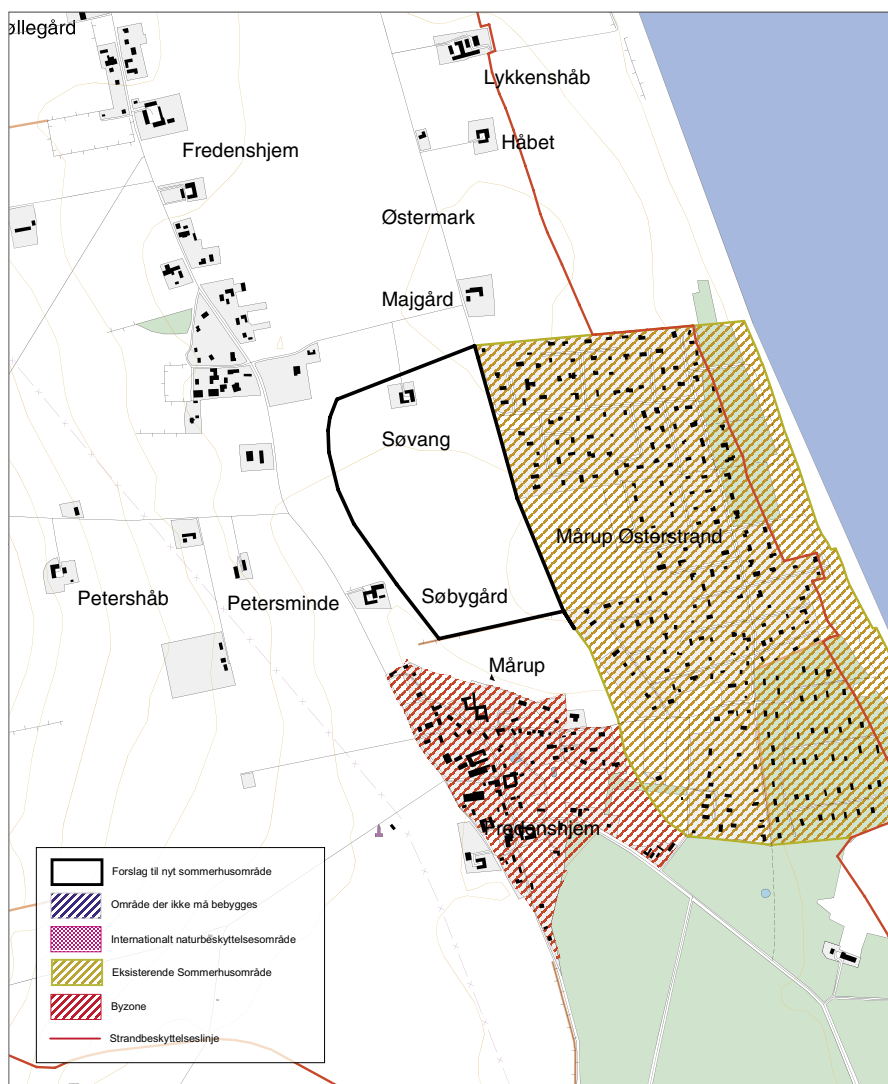
eventuel afskærmende beplantning vokser til. Området vil kun i meget begrænset udstrækning være synligt fra kysten nord for det eksisterende sommerhusområde.

Mod syd opretholdes en afstand til Mårup, som sikrer, at oplevelsen af landsbyens sluttede form og bebyggelse ikke forstyrres.

I det eksisterende sommerhusområde er der et så stort antal ubebyggede grunde, at dette vil kunne reducere tempoet i salget af nye grunde. Kommunen anbefales derfor en rækkefølgeplanlægning for udstykningen af det nye sommerhusområde.

Eksisterende bindinger

Langs det nye sommerhusområdes sydlige grænse findes et dige, som er omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 22 ha. til sommerhusformål vest for det eksisterende sommerhusområde ved Mårup Østerstrand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 63 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Sælvig

Det eksisterende sommerhusområde ligger på den nordvestlige del af sydøen langs Sælvigbugten og omfatter 116 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag primært til landbrugsformål og ligger afgrænset af et ubebygget og strandbeskyttet areal, syd for og bag det eksisterende sommerhusområde. Inden for området kan udstykkes 11 sommerhusgrunde, og arealet er på ca. 2 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Kystlandskabet langs Sælvigbugten er svagt kuperet kystforland. Det består af

dyrkede marker bag større, sammenhængende overdrevsarealer langs selve kysten. Stranden er en bred sandstrand, der betragtes som en af øens bedste. Området ligger tæt på Sælvig Havn uden at være generet af færgerne. Den nye udstykning ligger lige ud til landevejen, hvor al trafik mellem nord- og sydøen passerer.

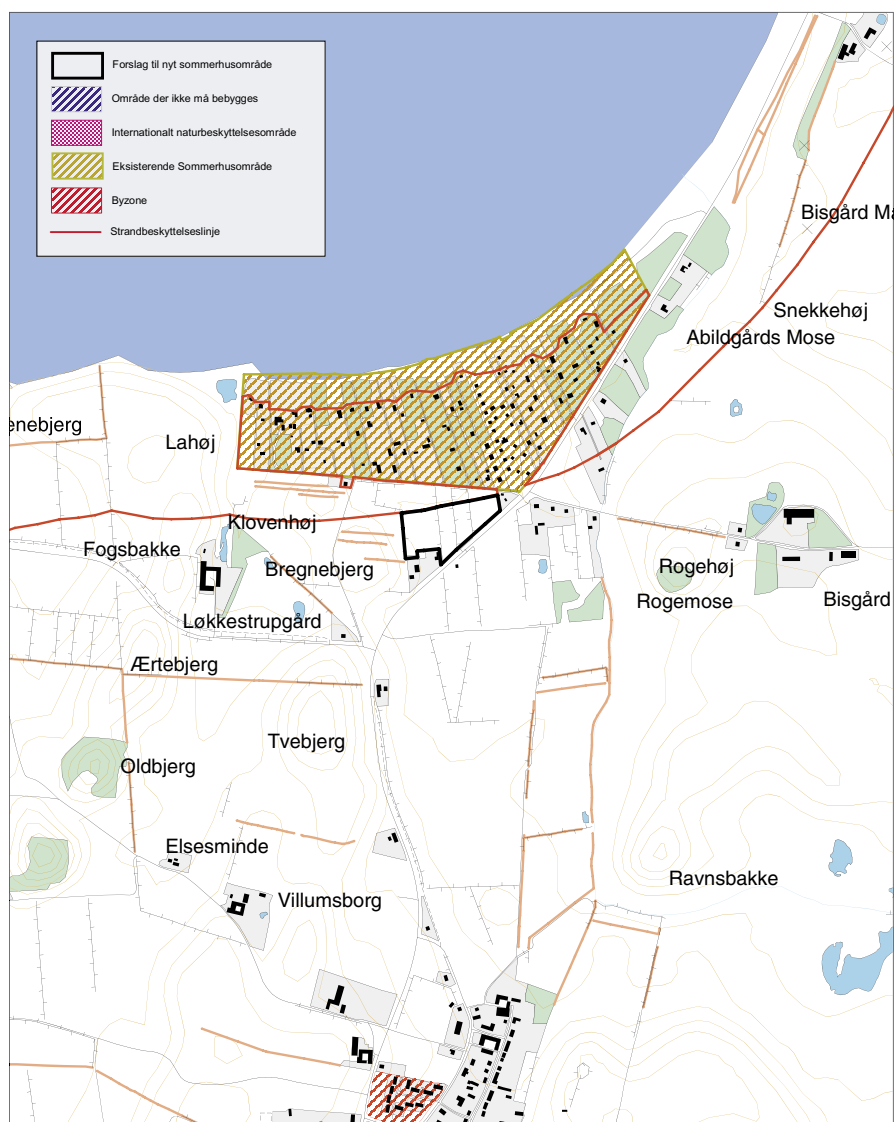
Det nye område

Det nye område ligger på en let bølgende flade med spredt beplantning. Set fra kysten vil området være helt skjult bag eksisterende bebyggelse og beplantning. Set fra landevejen vil området udgøre en naturlig fortsættelse af den eksisterende sommerhusbebyggelse, der nord for

Plantagevej ligeledes ligger helt ud til landevejen. Området vejbetjenes som det eksisterende sommerhusområde enten fra landevejen eller fra Sælvig Havnevej via Plantagevej. Gennem det eksisterende sommerhusområde er der ca. 300 m til stranden.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 2 ha. til sommerhusformål syd for det eksisterende sommerhusområde ved Sælvig.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 11 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Vesterløkken

Det eksisterende sommerhusområde ligger på den vestlige del af sydøen og omfatter 166 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål og ligger øst for det eksisterende sommerhusområde i direkte forlængelse heraf. Inden for området kan udstykkes 7 sommerhusgrunde, og arealet er på ca. 1,2 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet er et ret kuperet og varieret kystlandskab med bakker og

vandhuller. Området ved Vesterløkken er en mindre markant randmoræne og består af lerblandet sandjord. Kysten veksler med flad strand og ret stejle kystskrænter. Selve stranden er smal og stenet. Vesterløkken er det næststørste sommerhusområde på Samsø.

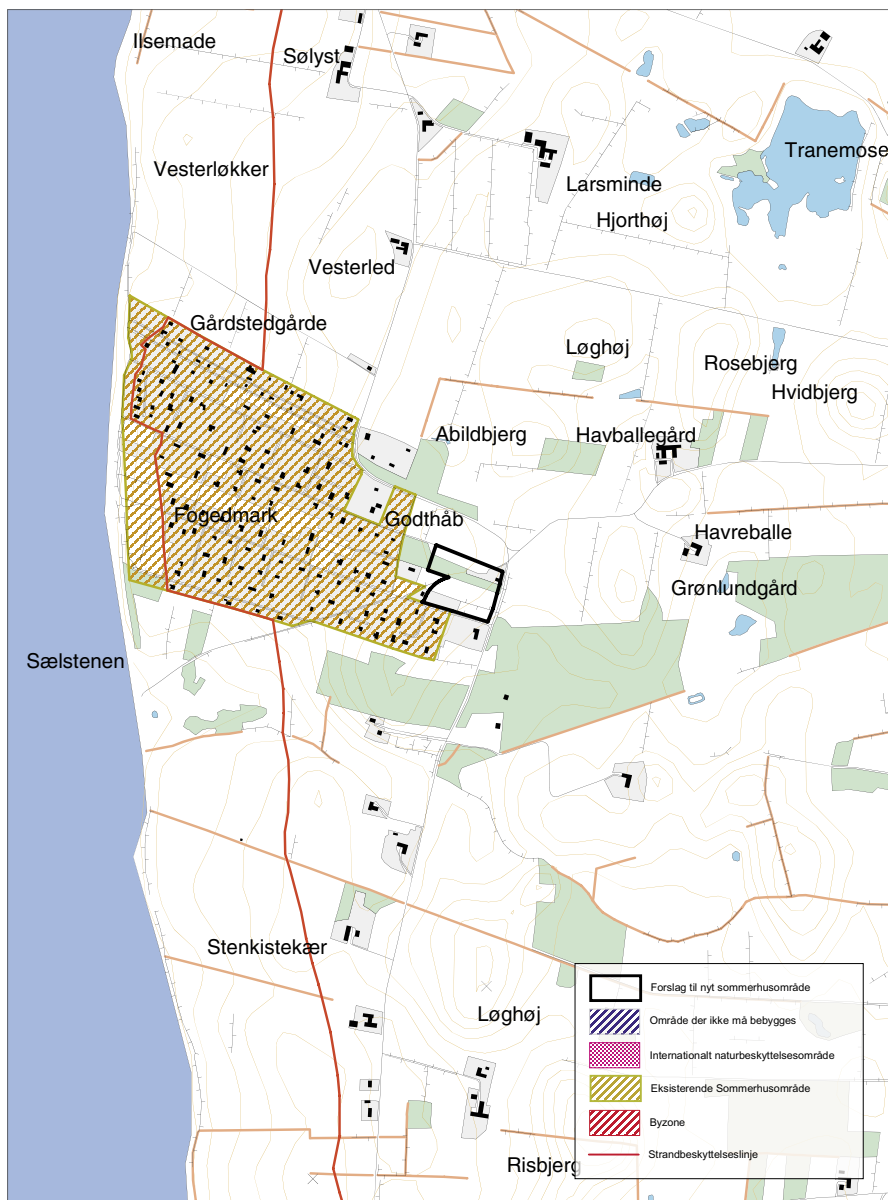
Det nye område

Det nye område vil set fra kysten være helt skjult bag eksisterende bebyggelse og beplantning. Området har en plantageagtig karakter og gennemskæres af en skovlignende beplantning, som afskærmer bebyggelsen mod omgivelserne. Området vejbetjenes fra

Vesterløkken via Rosenvej. Gennem det eksisterende sommerhusområde er der ca. 600 m til stranden.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 1,2 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Vesterløkken.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 7 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Skive Kommune

Grynderup Strand

Det eksisterende sommerhusområde ligger i det nordvestlige Salling ca. fire km nordøst for Glyngøre og på ud for Nykøbing Mors på den modsatte side af Salling Sund. Det eksisterende sommerhusområde ligger som en bræmme på skrænten ned mod havet og omfatter 32 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål og ligger øst for det eksisterende sommerhusområde adskilt af et ubebygget og strandbeskyttet areal. Inden for området kan udstykkes 115 sommerhusgrunde og arealet er på ca. 38 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet omkring Grynderup Strand er et bakket morænelandskab fra sidste istid

med overvejende sandbund. Umiddelbart nord for sommerhusområdet ligger der en mose, mod nordøst en mindre eng og mod vest et mindre hedearal. Baglandet er overvejende et åbent og opdelt landskab.

Området er meget markant med en smal strand og en kraftig stigning ved kystskrænten ved Salling Sund, hvorefter landskabet falder svagt mod øst mod den nu afvandede Grynderup Sø. Fra det eksisterende sommerhusområde langs kysten til Glyngøre er der et bånd af skove, og der er en del læhegn specielt syd for området.

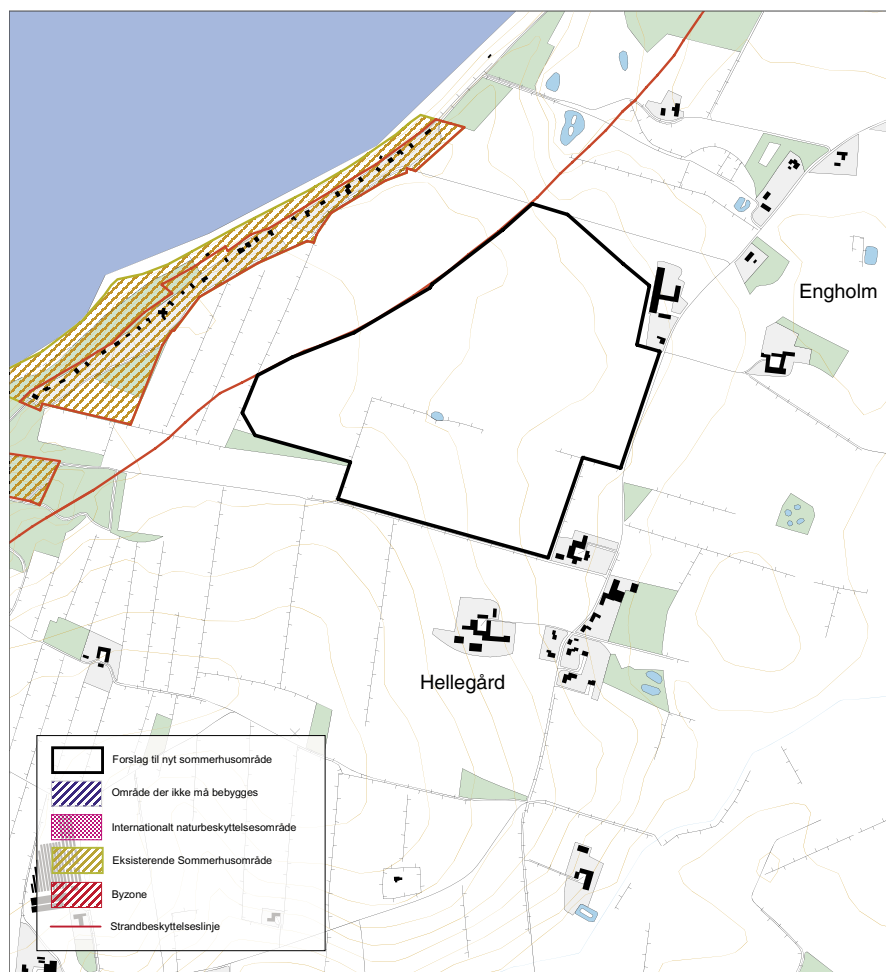
Det nye område

Det nye område ligger 300 meter bag kysten på et moræneplateau i kote 12 -20, der ved kysten brat falder ned mod den smalle strand ud mod Salling Sund. Området afgrænses mod nordvest af

en strandbeskyttet bræmme på ca. 200 meter, som anvendes landbrugsmæssigt. Syd og vest for området er der et skovrejsningsområde, hvis såfremt det realiseres vil afskærme hele området i denne retning. Der er ingen eksisterende bebyggelser i området. Området er ikke synligt fra havet, da det eksisterende sommerhusområde er indkapslet af høje nåletræer, og derfor vil dække for indsigten. Det nye område vil være synligt fra landevejen. Tæt på det nye sommerhusområde planlægges det at genskabe Grynderup Sø som et naturgeopretningsprojekt, hvor offentlighedens adgang til naturområdet skal fremmes.

Eksisterende bindinger

Der er en lille sø i det nye område, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Derudover er to beskyttede diger i området omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 38 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Grynderup Strand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 115 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Lyby Strand

Det eksisterende sommerhusområde ligger ved Skive Fjord, ca. 10 km nord for Skive på den østlige side af Salling, og omfatter 56 sommerhusgrunde. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 6 ha., og kan udstykkes i 8 sommerhusgrunde. Det nye område ligger i forlængelse af det eksisterende sommerhusområde adskilt af en bræmme, der ligger inden for strandbeskyttelseslinjen.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet i Salling ved Skive Fjord er et morænelandskab fra sidste istid med overvejende lerjord. Kystlandskabet er forholdsvis kuperet med en skråning

med stejl skrænt og smal forstrand. Landskabet er åbent og opdelt. Området ved kysten er tæt bebygget af sommerhuse og med høje beplantninger mod øst, nord og syd. Baglandet er overvejende opdyrket bortset fra bække og enkelte engarealer.

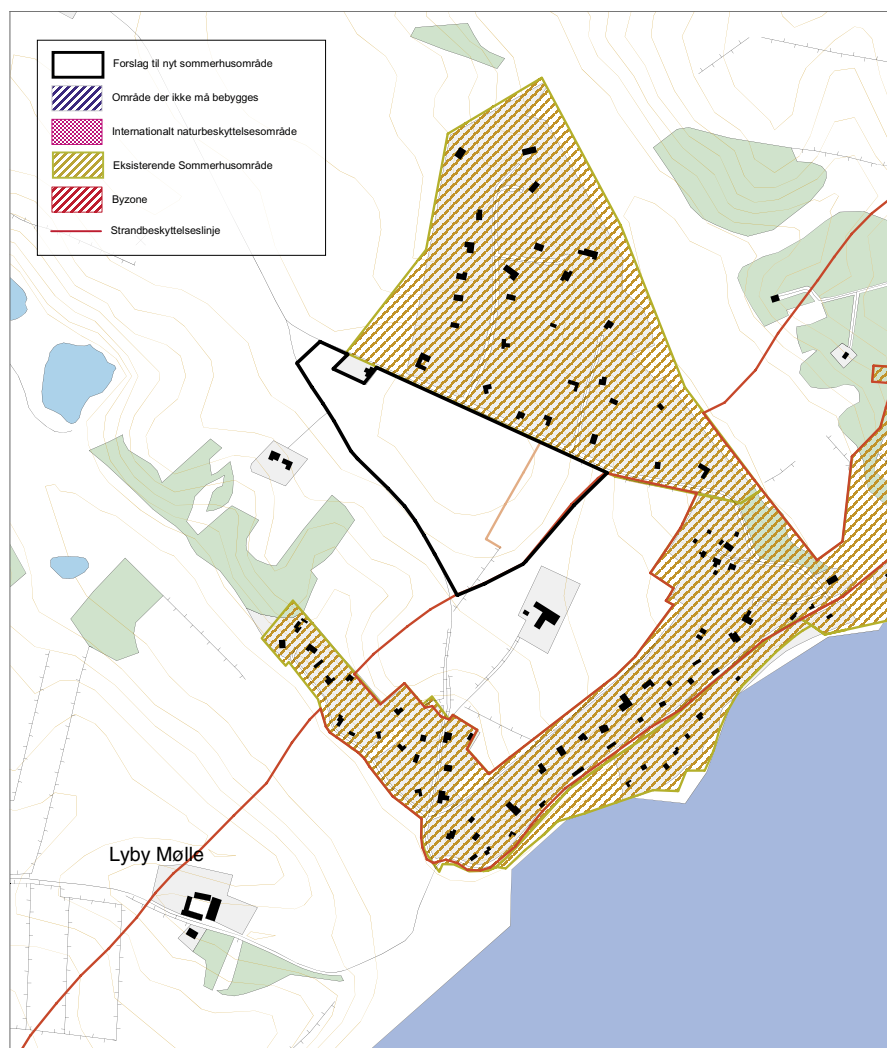
Det nye område

Det nye område ligger på et stigende plateau omkring kote 20 med et højdepunkt i ca. kote 25. Området ligger mellem to vandløb. Syd for det nye område falder det kuperede og tætbevoksede landskab ned mod et vandløb, der gennemløber et mose- og engområde inden udløbet i Skive Fjord. Det nye sommerhusområde vil være synligt fra de lokale veje og øvrige eksisterende nabosommerhuse. Derud-

over kan området være synligt fra havet. I områdets sydøstlige del, parallelt med kysten, løber et beskyttet dige. Der er ingen beplantning på det nye område.

Eksisterende bindinger

I områdets østlige del ligger et dige, der er omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 6 ha. til sommerhusformål vest for det eksisterende sommerhusområde ved Lyby Strand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 8 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Viborg Kommune

Hjarbæk Nord

Det eksisterende sommerhusområde ligger nordøst for Hjarbæk ud til kysten ved Hjarbæk Fjord og omfatter 110 sommerhusgrunde. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål er på 2,7 ha., og kan udstykkes i 25 sommerhusgrunde. Det nye område ligger i forlængelse af det eksisterende sommerhusområde adskilt af et ubebygget og strandbeskyttet areal.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet er et morænelandskab fra sidste istid. Fjordlandskabet er et åbent landskab, som består af en dal med stejle skråninger med en overvejende smal forstrand. Landskabet er åbent med

vide udsigter. Der er en del bysamfund og sommerhusområder på skråningerne, men ellers er området tyndt bebygget.

Landskabet ved Hjarbæk er præget af en høj kystskrænt og et plateau mellem kysten og det højtliggende område inde i landet, hvor man blandt andet finder Vordebaunehøj Plantage, den 68 meter højt beliggende Galgehøj og Vorde Kirke, som er synlig på lang afstand.

I området er der enkelte mindre skove, og arealerne er overvejende dyrkede med enkelte hedearealer, strand og en del strandenge.

Det nye område

Det nye område ligger i et forholdsvis lukket rum landværts strandbeskyttelseslinjen, og er mod nord afgrænset af campingpladsen, mod øst af

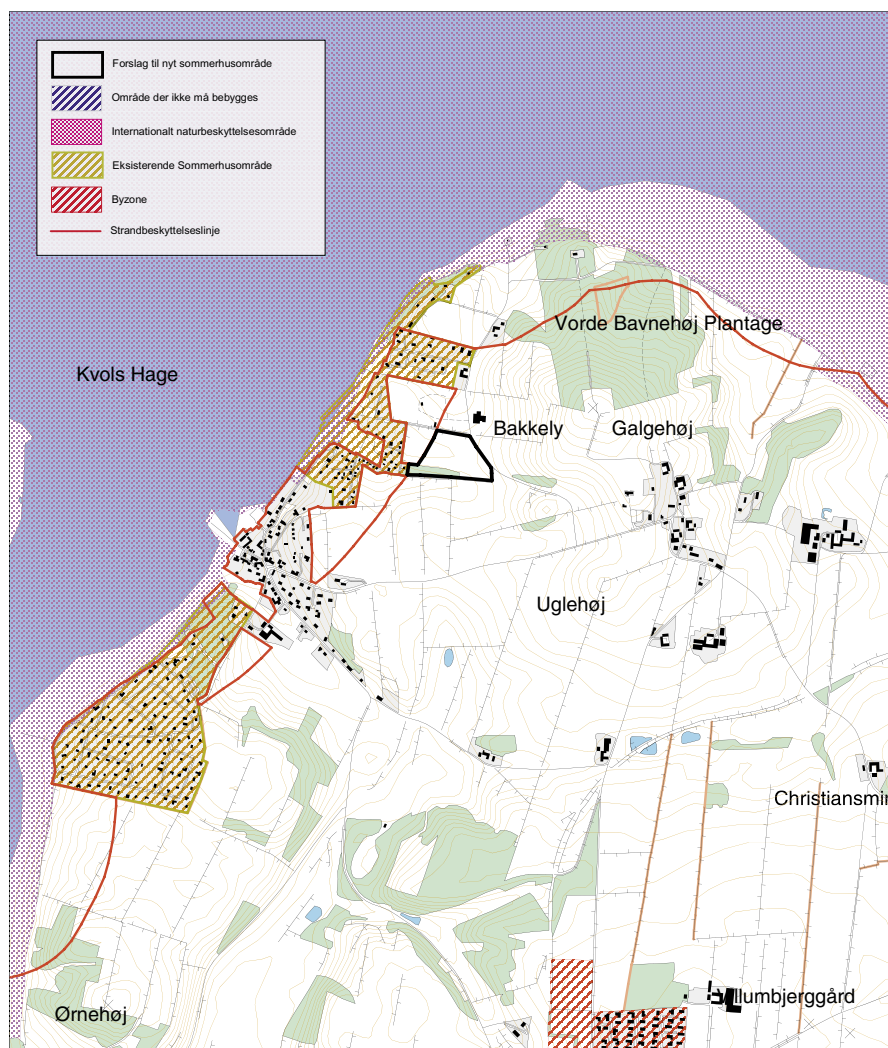
adgangsvejen Hulager syd, og mod syd er der en eksisterende beplantning.

Der er ingen bebyggelser og yderligere beplantninger på området, der ligger i kote 20 stigende til kote 25.

Det nye område vil være synligt fra adgangsvejen til området Hulager og gennem den spredte beplantning ind mod campingpladsen. Der vil ikke være indsigt til det nye sommerhusområde fra kysten.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 2,5 ha. øst for det eksisterende sommerhusområde ved Hjarbæk Nord.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 25 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Hjarbæk Syd

Det eksisterende sommerhusområde ligger ca. 1 km. syd for Hjarbæk ud til kysten ved Hjarbæk Fjord og omfatter 116 sommerhusgrunde. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål er på 3,1 ha., kan udstykkes til 25 sommerhusgrunde. Det nye område ligger bag det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet er et morænelandskab fra sidste istid. Fjordlandskabet er et åbent landskab, som består af en dal med stejle skråninger med en overvejende smal forstrand. Landskabet er åbent med vide udsigter. Der er en del bysamfund og sommerhusområder på skråningerne,

men ellers er området tyndt bebygget.

Kysten ved Hjarbæk Syd er en del af det marine forland, der er dannet som følge af Fiskbæk Ås umiddelbart sydlige udmunding i fjorden.

Landskabet ved Hjarbæk er præget af en høj kystskrænt og et plateau mellem kysten og det højtliggende område inde i landet, hvor man blandt andet finder Vordebaunehøj Plantage, den 68 meter højt beliggende Galgehøj og Vorde Kirke, som er synlig på lang afstand.

I området er der enkelte mindre skove og hegn, og arealerne er overvejende dyrkede med enkelte hedearaler, strand og en del strandenge.

Det nye område

Det nye sommerhusområde ligger i et relativt åbent landskabsrum på et plateau i kote ca. 40.

Vest for det nye område ligger det eksisterende sommerhusområde, som ligger bag et beskyttet dige og en beplantning.

Mod nord afgrænses området af et landbrugsområde, der brat falder ned mod og hen over dalstrøget ved Hjarbæk. Herfra er der udsigt til det kuperede terræn op til Vorde Kirke samt et glimt af Hjarbæk Fjord. Ved den sydlige grænse friholdes et mindre areal til en skrænt, hvorfra der er udsigt til det bagvedliggende dalstrøg og det kuperede terræn op til Løgstrup. Den østlige afgrænsning er et beplantningsbælte. Der er ingen bebyggelser i det nye område.

På trods af områdets høje beliggenhed vil det ikke være synligt selv inden for en ret kort afstand.

Eksisterende bindinger

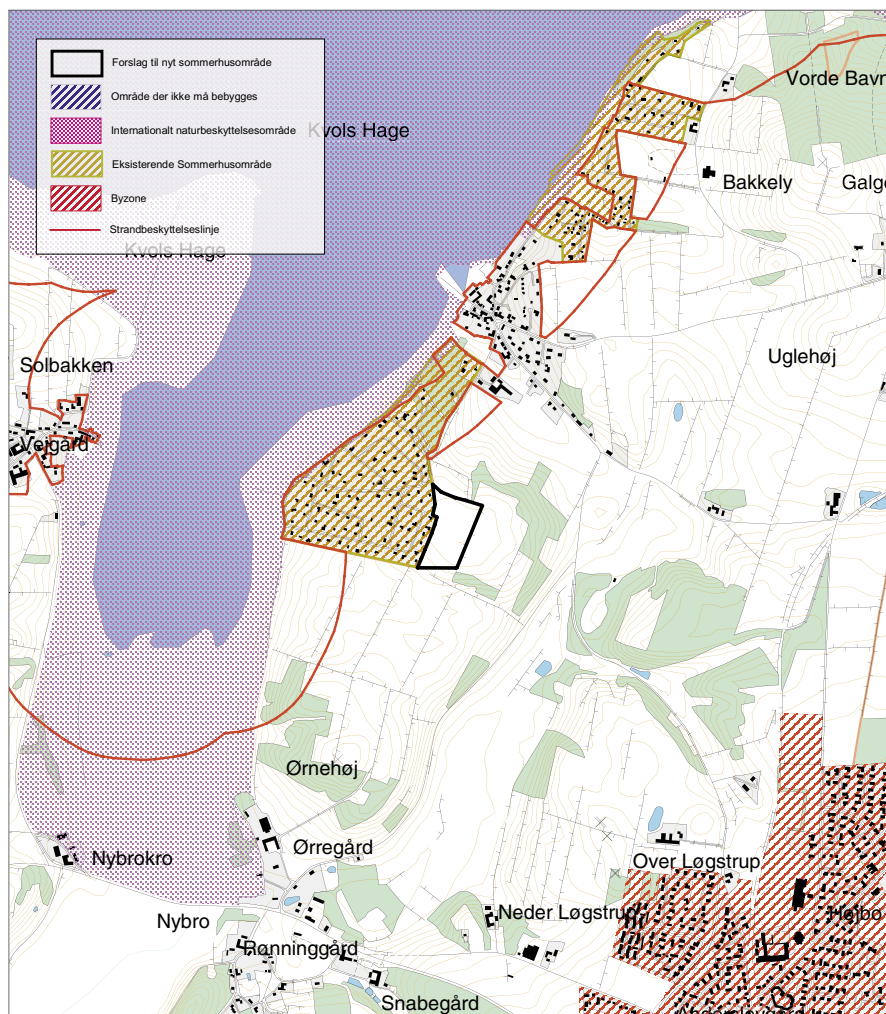
Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 3,1 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Hjarbæk Syd.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udstykkes 25 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

4. Region Sjælland

I Region Sjælland foreslås 4 nye sommerhusområder udlagt. Områderne ligger i Vestsjælland samt på Møn og Falster. De foreslåede områder vil have plads til i alt 342 sommerhusgrunde i Guldborgsund, Kalundborg, Slagelse og Vordingborg kommuner.

Kystlandskabet langs Vestsjællands kyst i Kalundborg kommune er præget af den markante randmoræne, der har dannet Asnæs halvøen. Kysten langs Jammerland Bugt hæver sig som stejle kystklinter, der mod syd afbrydes af helt flade indskæringer, hvor tidligere fjorde har skåret sig ind i morænebakkerne.

Omø er den yderste af de små øer, der ligger i Storebælt ved Sjællands sydvestlige hjørne, hvor de danner grænse til Sjællands lagunekyst og Smålandshavet. Omø er terrænmæssigt delt i to morænebakker, adskilt af et sø- og moseområde. Øen har 2 byer: Den gamle bondelandsby Omø By og Kirkehavn ved en lille hage på kystlinjen, hvorfra færgeren til Sjælland sejler.

Møns sydlige kyststrækninger mod Hjelm Bugt veksler mellem strækninger

med kystskrænter afbrudt af lavere strækninger med let bølgende moræne dannelser. Mod vest hæver landskabet sig i 30 m højde mod Fanefjord Ås. Mod øst rejser landskabet sig i 135 m højde op mod Møns Klint.

Falsters sydlige del er dannet af en nord-syd forløbende randmoræne, der langs østkysten afløses af meget store inddæmmede og tørlagte arealer, der er udbygget med sommerhusområder. Langs inddæmningsdigerne strækker sig kilometer lange brede sandstrande.

Udbygning med sommerhuse i de foreslåede områder kan ske uden væsentlige negative konsekvenser for natur og landskab.

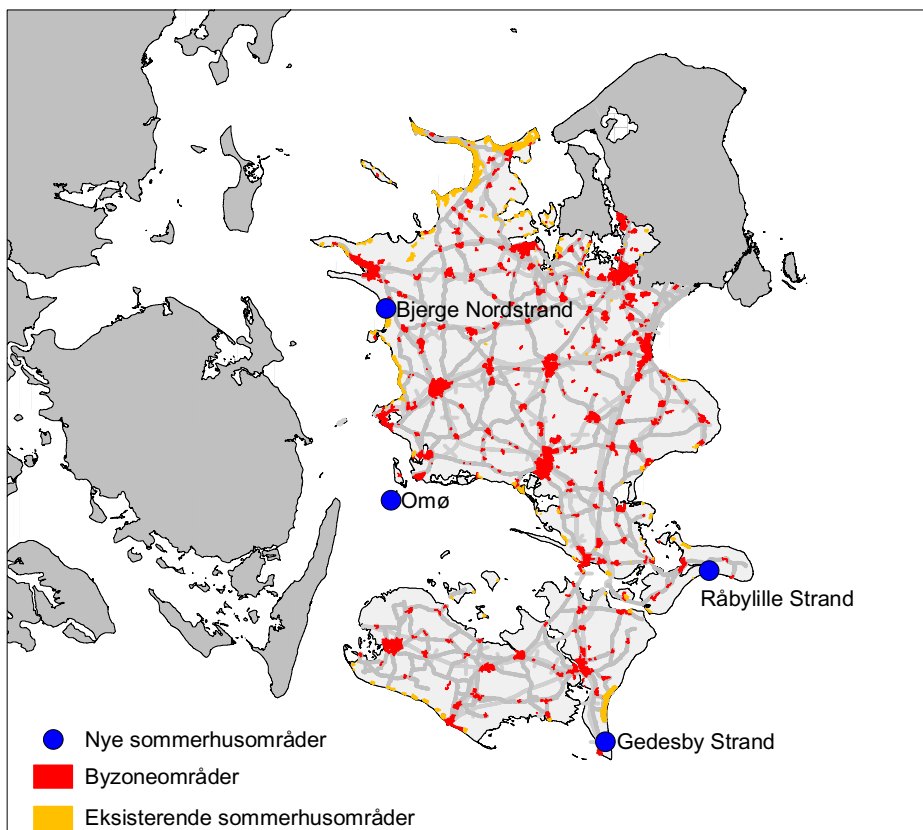
Region Sjælland har i mange år haft en betydelig vækst. Væksten er imidlertid gennemgående koncentreret til de dele af regionen, som ligger tættest på København, mens Lolland, Falster og Møn sammen med de sydvestligste dele af Sjælland har haft nedgang eller stagnation i folketallet, set over de seneste ti år. Det er i disse dele af regionen, at sommerhusudlæggene finder sted.

Der er næsten ingen handel eller service helt lokalt ved de foreslåede udlæg af nye sommerhusområder. Det må derfor forudses, at nærtliggende småbyer med butikker kan få en vis meromsætning fra sommerhusbrugerne. Det gælder fx Gedser. Det meste af meromsætningen vil dog tilfalde de nærmeste byer Kalundborg, Gørlev, Slagelse, Stege og Nykøbing Falster, som alle råder over et bredt varesortiment.

Kommunerne vurderer gennemgående, at ca. halvdelen af håndværkerne til byggeriet af nye huse vil komme fra kommunen selv. Den altovervejende del af reparations- og vedligeholdelsesarbejderne vil blive udført af håndværkerfirmaer fra de nævnte byer.

Den økonomiske effekt af de foreslåede udlæg vil således overvejende tilgå yderområder.

Der er så få ubebyggede grunde i de eksisterende sommerhusområder, at disse ikke vurderes at have indflydelse på den takt, hvormed nye grunde vil kunne sælges.

Guldborgsund Kommune

Gedesby

Det eksisterende sommerhusområde ved Gedesby ligger på Falsters sydlige østkyst ca. 20 km syd for Nykøbing Falster og 10 km fra Marielyst, og omfatter 1116 sommerhusgrunde. Arealerne til det nye sommerhusområde syd for Kobbelsøvej anvendes i dag til landbrugsformål. Området ligger vest for det eksisterende sommerhusområde, adskilt fra dette af en afvandingskanal og en grøn kile. Inden for området kan udstykkes 175 sommerhusgrunde, og arealet er på 49,2 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabsområdet på sydspidsen af Falster indeholder store inddæmmede arealer, som i dag anvendes til landbrugsformål. Landskabet er meget fladt og terrænet ligger for store dele af arealerne under kote 0. Det eksisterende sommerhusområde ved

Gedesby, der dækker en strækning på over 2 km langs kysten præger med sin markante beplantning området. Sommerhusområdet er i vid udstrækning placeret på den tidligere havbund. Den oprindelige kystlinje markeres af gamle kystdiger, der ligger landværts den nu inddæmmede fjord. Også afvandingskanalen, der afvander det tidligere fjordområde, markerer den gamle kystlinje. Gedesby er et registreret kulturmiljø, som er udpeget på baggrund af byens alder (1100 tallet) og de mange levn, som stadig viser byens gamle struktur.

Det nye område

Det nye sommerhusområde er beliggende på et inddæmmede areal bag det eksisterende sommerhusområde. Området ligger i et halvåbent landskabsrum med kig udover det bagvedliggende landskab. Mellem det eksisterende sommerhusområde og det åbne land løber en afvandingskanal. Det nye område inddrager ikke digerne

eller de eksisterende vådområder, der ligger som en grøn kile, der adskiller det eksisterende og det nye sommerhusområde. Mod nord afgrænses området af Kobbelsøvej, mod vest og syd grænser området op til landbrugsarealer i det åbne land. Kommunen vil i den videre planlægning inddrage etablering af vådområder og forsinkelsesbassiner indenfor sommerhusområdet, for at modvirke et øget pres på kanalen, som følge af flere befæstede arealer i det nye sommerhusområde.

Eksisterende bindinger

De tre diger i nordvest- og østkanten af området er omfattet af museumslovens § 29a.

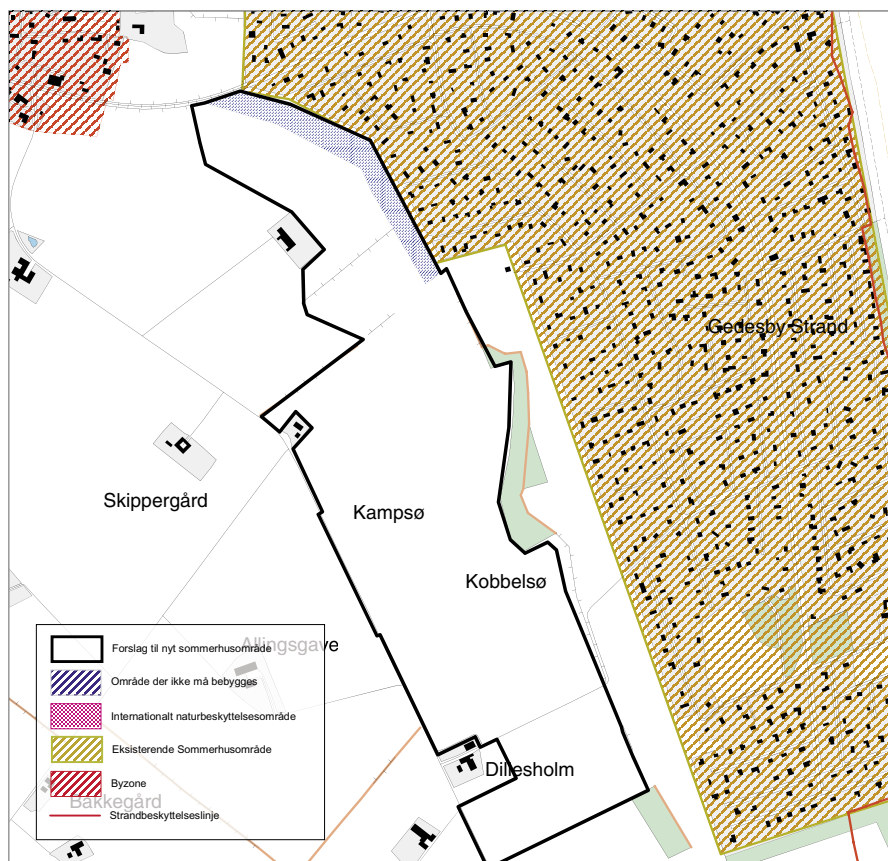
Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 49,2 ha. til sommerhusformål vest for det eksisterende sommerhusområde ved Gedesby Strand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 175 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Det skal gennem kommune- og lokalplanlægningen sikres, at det på kortskitsen med signatur viste areal ikke kan bebygges.

§ 4 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Kalundborg Kommune

Bjerge Nordstrand

Det eksisterende sommerhusområde Bjerge Nordstrand ligger langs kysten ved Jammerlands Bugt og omfatter i alt 825 sommerhusgrunde. Det nye sommerhusområde anvendes i dag til landbrugsformål og ligger nordøst for det eksisterende sommerhusområde, adskilt af ubebyggede lavbundsarealer med vandløb, eng og mose. Inden for området kan udstykkes 110 sommerhusgrunde og arealet er ca. 20 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabsområdet er dannet som en moræneflade, skrånende mod syd og vest med lave skrænter til Jammerlandsbugten. Inde bag Bjergene, i landskabet mod øst, ligger Tissø, der med et areal på 13 km² er Danmarks

fjerde største sø. Ved Bjerge Strand har et mindre vandløb udløb i havet. Det eksisterende sommerhusområde ligger, hvor en tidligere havindskæring har dannet flade strækninger ind i terrænet. Bag det eksisterende sommerhusområde danner den tidligere havindskæring et sammenhængende eng- og naturareal med vandløb, mose- og vådområder. Fra lavbundsarealerne hæver terrænet sig, især mod nordøst, hvor flere fortidsminder er beliggende som markante højdepunkter. Herfra er der en storslået udsigt over Kattegat. Landskabet nord for området fremtræder åbent med dyrkede marker og karakteristiske gårdanlæg.

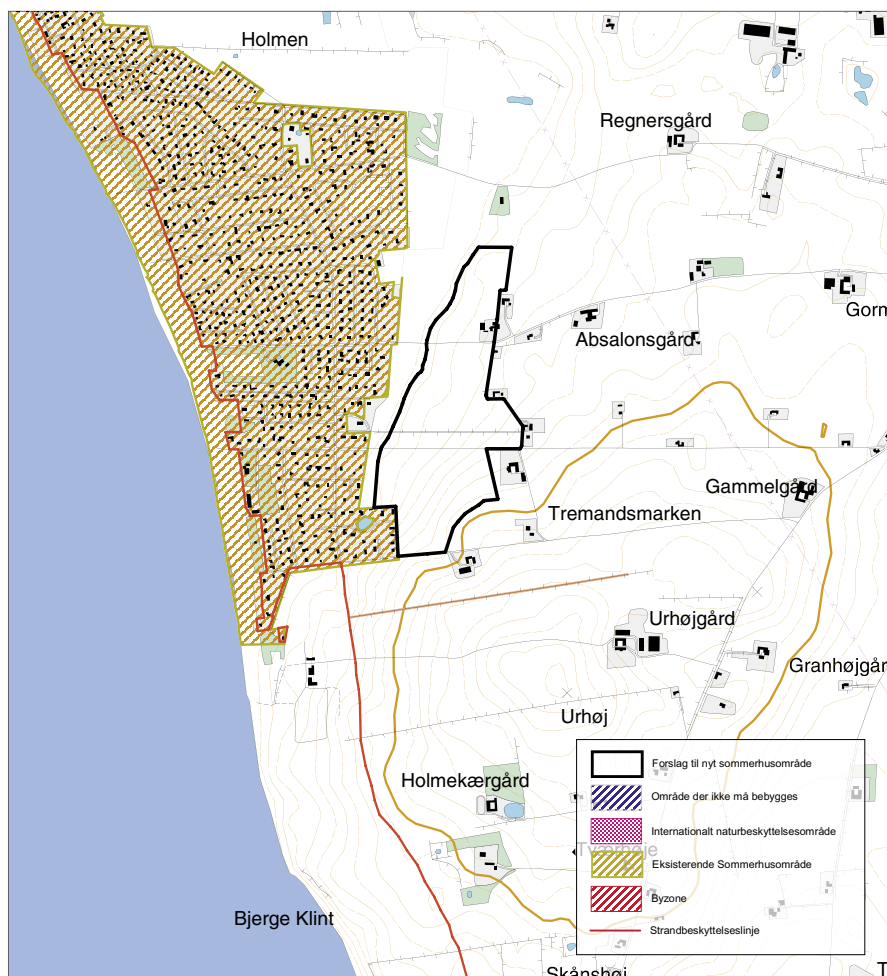
Det nye område

Det nye sommerhusområde ligger på bakkedraget bag det eksisterende sommerhusområde og bag lavbunds-

arealerne, der med sine eng- og mosearealer danner en grøn kile i mellem det eksisterende sommerhusområde og det nye sommerhusområde. Det nye sommerhusområde ligger på en nordvestvendt moræneskråning, der rejser sig fra lavbundsområdet med en højdeforskel fra ca. 15 m til 23m højde mod sydøst. Bakkedraget med de kulturhistoriske interessante høje Urhøj og Ragnershøj ligger tilbagetrukket i landskabet i kote 50-55. Den nye sommerhusbebyggelse vil være synlig fra havet, men vil ligge som en udbygning bag den eksisterende bebyggelse. Set fra bakkedraget ved højene vil den sydlige del af sommerhusområdet blive eksponeret i landskabet. Sommerhusområdet afgrænses af de eksisterende gårdanlæg, så påvirkningen af det åbne land bliver mindst mulig.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 20 ha. til sommerhusformål ved Bjerge Nordstrand øst for det eksisterende sommerhusområde.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 110 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Slagelse Kommune

Omø

Det eksisterende sommerhusområde ligger på sydspidsen af Omø ud mod Smålandshavet og omfatter 159 sommerhusgrunde. Der udlægges to nye områder i forbindelse med det eksisterende sommerhusområde. Et område på 1,3 ha. beliggende nord for det eksisterende sommerhusområde, og et område på 2,4 ha. beliggende syd for det eksisterende sommerhusområde. Indenfor de 2 nye områder kan der udstykkes i alt 42 grunde.

Landskabet og naturen på egnen

Omø ligger som den yderste ø i Storebælt. Landskabet fremtræder åbent med markant terrænhøjde, hvorfra der er vide udsigter over Storebælt, Smålandshavet og fra Omø Sund til Sjællands vestkyst. Omø er terrænmæssigt delt i to områder, adskilt af et større sø- og moseområde. Den nordlige del består af en markant morænebakke på op til 24 m. højde. Den sydlige del af øen fremtræder let kuperet, og falder jævnt mod havet fra 14 m højde. Landskabet anvendes overvejende landbrugsmæssigt på morænebakkerne, på de lavere liggende arealer er større sø- og mosedannelser, overdrev og strandenge. En litorinaskrænt strækker sig langs østsiden af Omø fra Ørehage i syd til Draget ved Omø Sø i nord. Skrænten fremstår ubrudt og intakt, på nær den gennembrudte landbrugsparcel i det sydlige område, og opnår højder på op til 5 m. Ved foden af skrænten ligger flere, parallelle rullestensstrandvolde, der nærmest havstokken går over i en smal grus- eller sandstrand. Ved sommerhusområdet i syd danner litorinaskrænten en terræn- og vegetationskant mellem sommerhusområdet og mellem de dyrkede arealer og stranden. I det sydlige område er et mindre vådområde "Smeltekæret" beliggende på landsiden af litorinaskrænten.

Det nye område

Der udlægges 2 nye sommerhusområder i forbindelse med det eksisterende sommerhusområde.

I det nordlige område ligger de nye grunde på et let kuperet skrånende terræn med et fald på 8 - 5 m i vest-østgående retning. Der ligger en landbrugsejendom på den sydvestlige del af området. Arealet har været dyrket helt ud til den øvre kant af litorinaskrænten. Mod nord grænser området til dyrkede marker. Der skal i forbindelse med sommerhusområdets realisering, udlægges et naturområde mellem bebyggelsen og strandarealet, der efter etableringen skal omfattes af § 3.

Det sydlige område ligger på plant terræn i en grøn kile i randen af de eksisterende sommerhuse. Området har været delvis dyrket, og på en del af området er litorinaskrænten blevet udjævnet. Vådområdet "Smeltekæret" med dets omgivne bufferzone og litorinaskrænten har ligget udyrket. De nye grunde er udlagt, så et udyrket areal friholdes ned mod "Smeltekæret" og litorinaskrænten. Det friholdte område udlægges som et naturområde ned mod strandarealerne. Området skal efter etableringen omfattes af naturbeskyttelseslovens § 3.

Eksisterende bindinger

Omø indgår som helhed i det internationale beskyttelsesområde nr. 162, "Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glenø", der omfatter Habitatområde nr.143, Fuglebeskyttelsesområde nr. 96 og Ramsarområde nr.19.

Da Omø ligger i Natura 2000 område, er der som udgangspunkt udført en screening og udarbejdet en konsekvensvurdering (vedlagt som bilag). Forstyrrelser og aktiviteter

må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne. Der skal derfor iagttages en række afværgeforanstaltninger, der kan opveje de mulige forringelser eller om muligt skabe forbedringer for udpegningsgrundlaget. Samtidig skal muligheden for at følge de positive, neutrale og negative påvirkninger på udpegningsgrundlagets relevante naturtyper samt Bilag IV arterne overvejes. Der er i konsekvensvurderingen angivet en række tiltag, der skal realiseres i forbindelse med sommerhusområdets etablering, såfremt tilladelse og dispensationer til sommerhusudlægget kan gives.

By- og Landskabsstyrelsen meddeler med dette landsplandirektiv samtidig tilladelse til i henhold til § 5, stk. 5 i bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, da den foreliggende konsekvensvurdering godtgør, at en planlægning i dette tilfælde forudsat visse afværgeforanstaltninger kan gennemføres uden at skade arter eller naturtyper,

Hele udstykningsområdet ligger inden for naturbeskyttelseslovens strandbeskyttelseslinje. De overordnede myndigheder skal tilkendegive, at der kan meddeles dispensation til denne udstykning efter vedtagelsen af landsplandirektivet, før plangrundlaget kan realiseres.

Litorinaskrænten og rullestensstrandvoldene ud for de to nye sommerhusområder er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Den største del af skrænten og strandvoldene, der er udpeget som overdrev, og "Smeltekæret" er omfattet af § 3.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 1,3 ha. beliggende nord for det eksisterende sommerhusområde, og et område på 2,4 ha. beliggende syd for det eksisterende sommerhusområde.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 16 sommerhusgrunde inden for området mod nord og 26 grunde inden for området mod syd. Områder, der ikke må bebygges, skal udlægges som naturarealer.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægningen for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

§ 4 Ved lokalplanlægningen for arealet og i forbindelse med sommerhusområdets etablering og den fortsatte drift af naturarealerne skal de i konsekvensvurderingen angivne tiltag i dens afsnit 6. Afværgeforanstaltninger (se bilag) realiseres: Den opløjede del af skrænten og strandvoldene skal genoprettes. Eksisterende bestande af ikke hjemmehørende arter skal fjernes fra skrænten. Der skal etableres fladvandede vandhuller på området.

§ 5 Anlægsarbejder i forbindelse med byggemodning af sommerhusgrunde og opførelse af sommerhuse må ikke udføres mellem 15. marts og 15. maj.

Vordingborg Kommune

Råbylille Strand

Det eksisterende sommerhusområde Råbylille Strand ligger på sydkysten af Møn ud til Hjelm Bugt, ca. 10 km vest for Møns Klint, og omfatter 450 sommerhusgrunde. Det nye område i Råbylille ligger nord og vest for det eksisterende sommerhusområde og anvendes i dag til landbrugsformål. Inden for området kan udstykkes 15 sommerhusgrunde. Det nye områdes areal er på ca. 3,3 ha.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabsområdet kan karakteriseres som en "druket moræneflade".

Størstedelen af det eksisterende sommerhusområde ligger på syd- og østskråningen af en langstrakt morænebakke, der som en flad ø hæver sig 10 meter over de omliggende enge. Det eksisterende sommerhusområde strækker sig ca. 2,5 km langs kysten og en del af det er bygget i de lavtliggende engområder. De lavtliggende områder afvandes af grøfter, der afgrænser det eksisterende sommerhusområde mod nord og øst. Vest for området ligger Holmemosen, der er under tilgroning af pil.

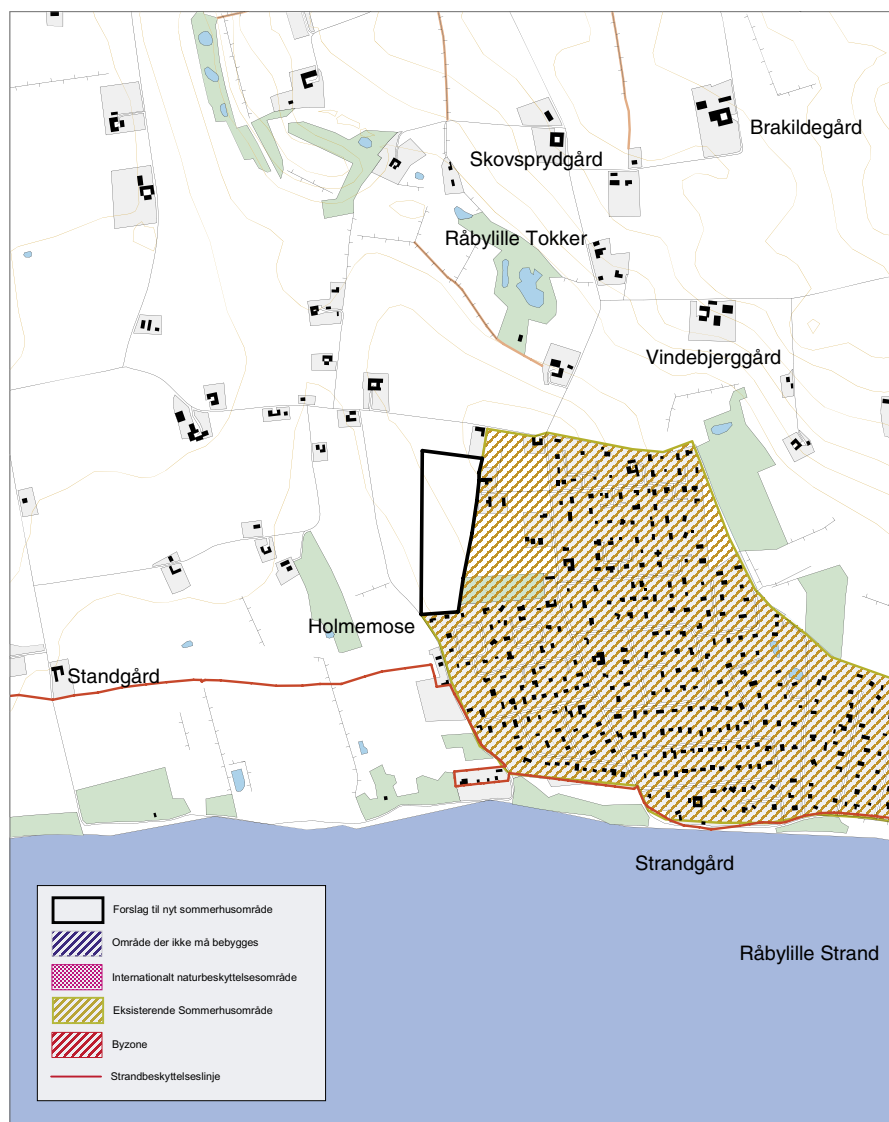
Det nye område

Det nye sommerhusområde er beliggende på morænebakkens vestskråning i en

højde af 2,5 – 7,5 meter over havets overflade. Det nye sommerhusområde ligger bag det eksisterende sommerhusområde, ca. 450- 900 meter fra kysten og i forlængelse af det senest udstykkede område mod øst. I umiddelbar tilknytning, nordøst for det nye sommerhusområde, ligger en ejendom "Høkerhuset" på det højeste punkt i terrænet. Ejendommen drives i dag som restaurant og Bed and Breakfast.

Eksisterende bindinger

Langs områdets østlige afgrænsning, syd for "Høkerhuset", løber der et ca. 120 meter dige omfattet af museumslovens § 29a.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på ca. 3,3 ha. til sommerhusformål nordvest for det eksisterende sommerhusområde ved Råbylille Strand.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 15 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

5. Bornholms regionskommune

På Bornholm foreslås udlagt 7 nye sommerhusområder med plads til 132 sommerhusgrunde. De nye områder ligger ved Allinge, Povlsker, Snogebæk, Sorthat, Svaneke, Tofte og Vang.

Kystlandskaberne på Bornholm er stærkt varierende fra det højtliggende stærkt kuperede landskab med skærgårds kyst ved Allinge i nordøst til de lavtliggende arealer dannet som issø-bassiner syd for Neksø, og klitlandskaberne ved Dueodde og ved Blykobbe plantage imellem Rønne og Hasle.

De nye sommerhusområder ved Vang, Allinge og Svaneke er højt beliggende på grundfjelds plateauet. Medens de nye sommerhusområder ved Tofte,

Sorthat ligger på morænefladerne mod vest, Povlsker og Snogebæk ligger lavt i terrænet på issø-bassiner mod sydøst tæt ved klitlandskaberne ved Dueodde.

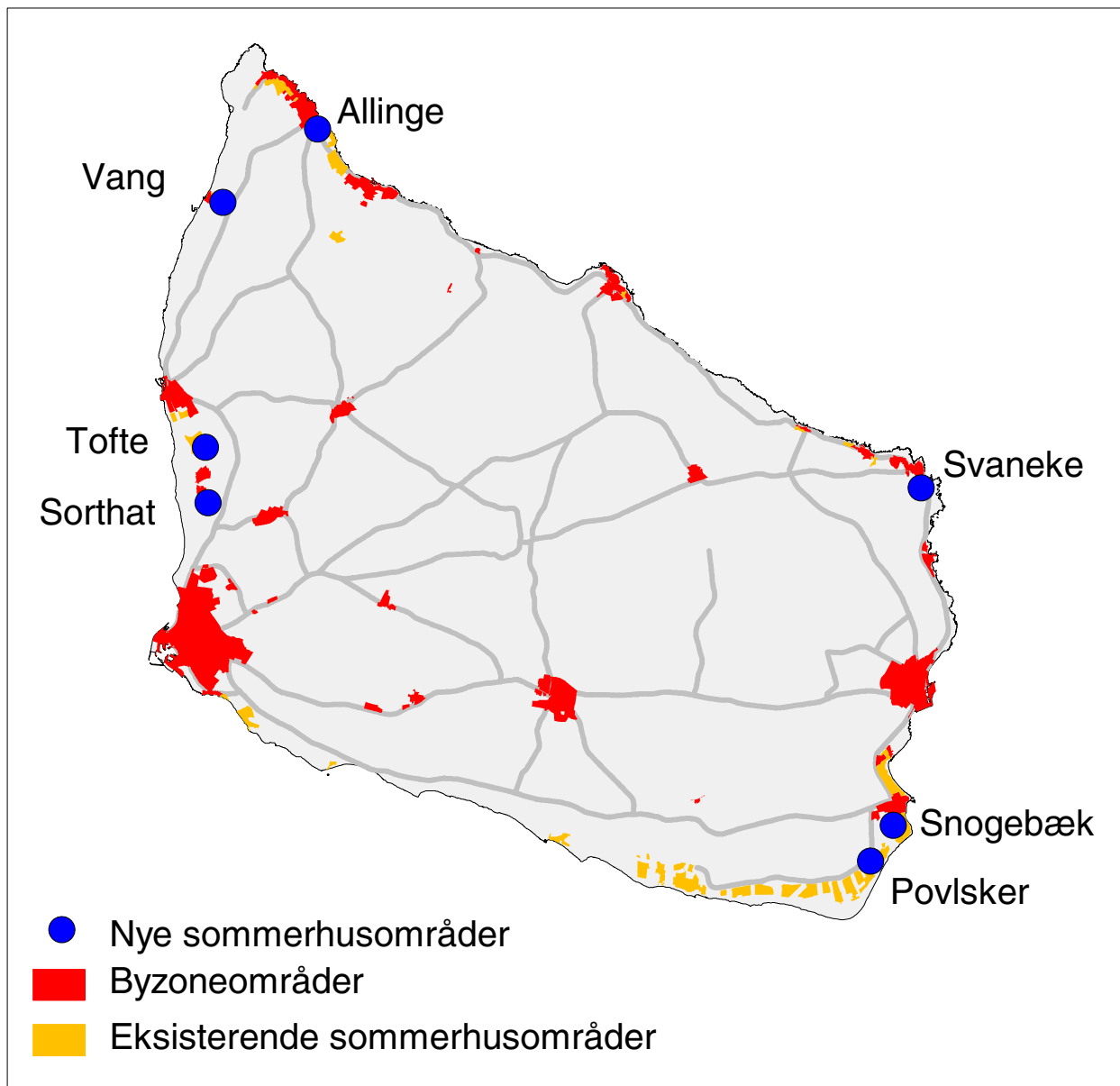
Udbygning med sommerhuse i de foreslåede områder kan ske uden væsentlige negative konsekvenser for natur og landskab.

Bornholm har i mange år haft befolkningstilbagegang og et hermed følgende fald i antallet af arbejdspladser.

De nye udlæg af sommerhusområder er placeret dels nær sydspidsen af øen, hvor navnlig Neksø og Snogebæk vil kunne varetage den ekstra efterspørgsel

fra sommerhusbrugerne, dels på øst- og vestkysten, hvor Allinge, Hasle og Rønne vil være hovedleverandører af varer og serviceydelser. Den samlede meromsætning som følge af byggeri og brug af de nye sommerhuse vil altovervejende tilfalde Bornholm, selv om en mindre del af håndværkerudgifterne til opførelsen af nye huse kan tilgå firmaer fra andre dele af landet.

Der er så få ubebyggede grunde i de eksisterende sommerhusområder, at disse ikke vurderes at have indflydelse på den takt, hvormed nye grunde vil kunne sælges.

Allinge

Det eksisterende sommerhusområde på Bornholms nordøst kyst omfatter ca. 30 sommerhusgrunde. Det nye område anvendes i dag til landbrugsformål. Inden for området kan udstykkes 11 sommerhusgrunde, og arealet er på ca. 1,6 ha. Det nye område ligger bag det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet på Østbornholm er stærkt kuperet og skrånere mod øst. Kysten er en skærgårdskyst med særpræget og afvekslende vegetation. I kystområdet mellem Allinge og Sandkås er der

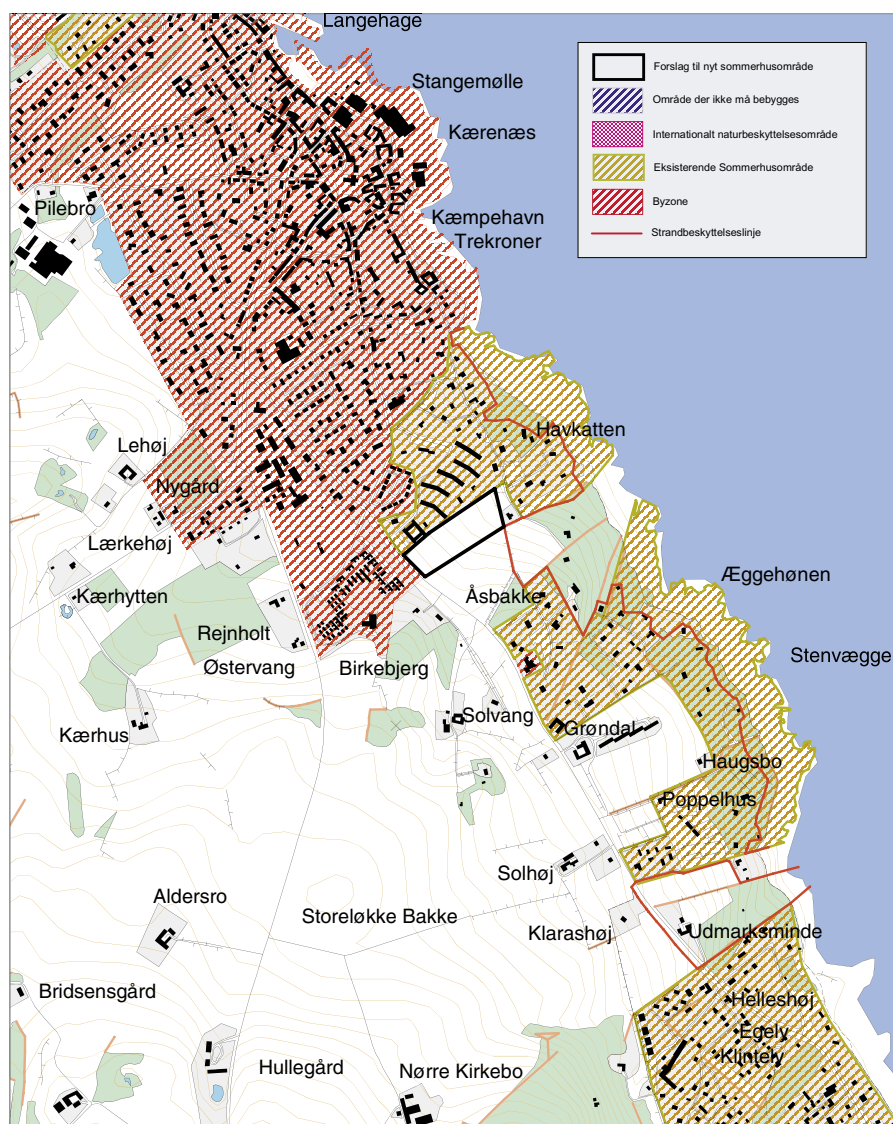
kendskab til anlæg fra bronze- og jernalder, og området er vurderet som kulturhistorisk særligt betydningsfuldt. Friluftsmæssigt anvendes kystområdet til naturvandring, badning og fiskeri.

Det nye område

Området er beliggende på en nord-østvendt skrånning, der har et fald mod havet på ca. 15 meter. Arealet afgrænses mod vest af Tejnvej, mod nord og øst af et eksisterende sommerhusområde og Storløkke Feriecenter, og mod syd af et landbrugsareal. Området er beliggende i den nordligste del af en grøn kile, der ligger bag en eksisterende bebyggelse mod kysten. Fra kilen er der fra Tejnvej udsigt til havet.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 1,6 ha. til sommerhusformål syd og vest for det eksisterende sommerhusområde ved Allinge.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 11 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Områdets bebyggelse begrænses til en etage.

§ 4 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Povlsker

Det eksisterende område er beliggende på Bornholms sydøstlige kyst mellem Dueodde og Snogebæk. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 5,5 ha og kan udstykkes i 20 sommerhusgrunde.

Landskabet og naturen på egnen

Kystlandskabet på den sydøstlige del af Bornholm er en fortrinsvis lavtliggende flade. Langs kyststrækningen ligger øens mest attraktive strandområder. I kystområdet ligger plantager og

klitlandskaber med adgang til nogle af Danmarks bedste badestrande, der udover badning anvendes af mange lystfiskere i vintersæsonen. De tilgrænsende sommerhusområder på ca. 500 ha. strækker sig ca. 15 km langs kysten i et langt bælte fra Balka i øst til Povlsker i vest. Store dele af Dueoddes sommerhusområder er underlagt fredningsbestemmelser fra 1967. De fleste eksisterende sommerhusgrunde er placeret i plantage og klitområder.

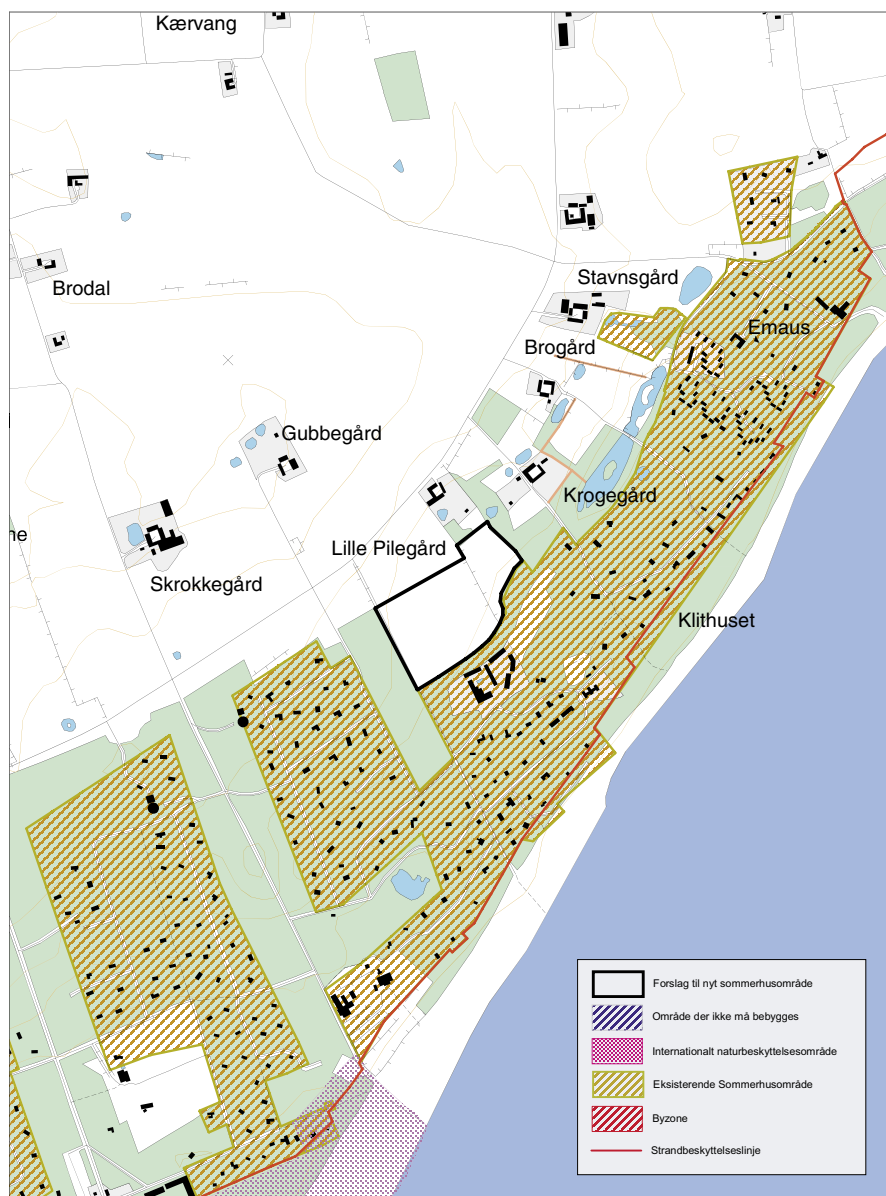
Det nye område

Det nye sommerhusområde ligger på en jævn flade der er svagt faldende mod

kysten i sydøst. Mod nordvest grænser området til et åbent landbrugsareal, mod nordøst op til en skovbevoksning, mod sydøst op til det eksisterende sommerhusområde, som er et af sydkystens store sommerhusområder, og mod sydvest grænser området op til et skovareal.

Eksisterende bindinger

Området er omfattet af skovbyggelinje efter naturbeskyttelseslovens § 17.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 5,5 ha. til sommerhusformål nordvest for det eksisterende sommerhusområde ved Povlsker.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 20 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Snogebæk

Det eksisterende sommerhusområde ligger på Bornholms sydlige østkyst umiddelbart op til fiskerlejet Snogebæk. Det nye område, som består af to dele, anvendes i dag til landbrugsformål. Det er på ca. 5,5 ha og kan udstykkes i 15 sommerhusgrunde. Det nye område ligger syd for Snogebæk by og vest for og i direkte tilknytning til det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Den sydøstlige del af Bornholm er fortrinsvis en lavtliggende flade. Området er et ufrugtbart kystlandskab

bestående af klitter og bevoksning med fyr. Langs kyststrækningen ligger et af øens attraktive strandområder, der udover badning anvendes af mange lystfiskere i vinter sæsonen. De tidligt opførte sommerhusområder er i kulturmiljøatlasset fremhævet som et særligt kulturmiljø, der indeholder mange tidstypiske træsommerhuse fra 1920'erne. Området er omfattet af en lokalplan, der sikrer, at området bevarer sin karakter.

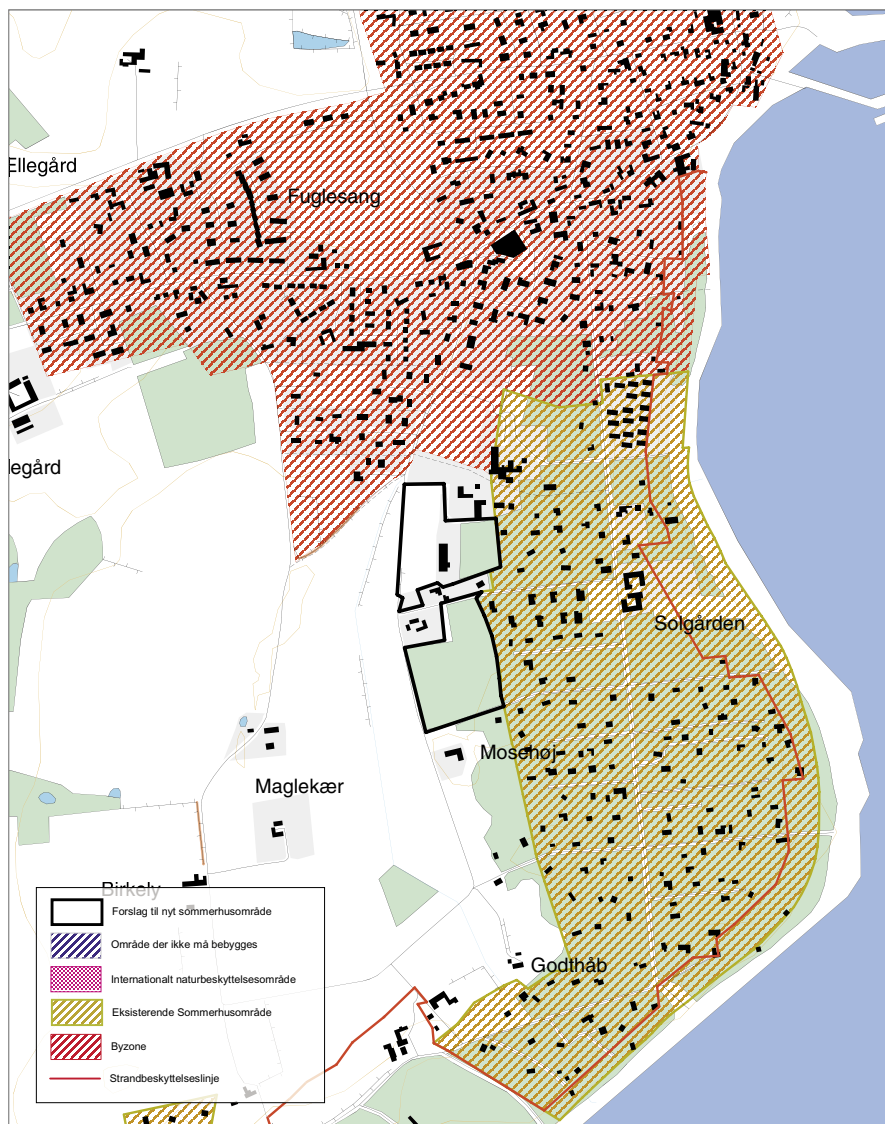
Det nye område

De nye sommerhusområdes to dele grænser begge op til det eksisterende sommerhusområde, der ligger skjult i en fyrretræsbeplantning mod øst.

Mod vest grænser begge områderne til landbrugsarealer og til et planlagt vådområde. Sommerhusområdet mod nord grænser op til Snogebæk by, og området mod syd grænser til et beskyttet hede- og overdrevsareal. En landbrugs-ejendom er beliggende i det nordlige sommerhusområde, ejendommen har fået nedrivningstilladelse. Det skal sikres at ejendommen nedlægges, før det nordlige område kan realiseres. Det sydlige sommerhusområde er beplantet med fyrretrær

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 5,5 ha. til sommerhusformål vest for det eksisterende sommerhusområde ved Snogebæk.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 15 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Sorthat

Det nye sommerhusområde ligger på Bornholms vestkyst nord for Rønne ved byerne Sorthat-Muleby. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på 3,2 ha og kan udstykkes i 22 sommerhusgrunde. Det nye område ligger øst for det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Kystlandskabet nord for Rønne er dannet som et lavtliggende klitlandskab. Mellem kysten og det eksisterende sommerhusområde ligger et bredt tilplantet skovbælte, Hasle Lystskov. Skoven indeholder mange værdifulde geologiske, biologiske og kulturhistoriske interesser og anvendes meget til organiseret og uorganiseret friluftsliv. Stranden er velegnet til badning og ophold. I Hasle Lystskov ligger synlige levn

fra stenalderen til vikingetiden, bl.a. findes der mange kogestensgruber. Desuden findes der forsvarsværker, som gamle skanser og batterier, samt tomter af ældre industrier, vandmøller mm. Især ses mange levn fra kul- og lergravning, og industriel produktion af klinker. På et bakkedrag, der forløber parallelt med kysten, findes 4 markant beliggende gravhøje.

Det nye område

Det nye sommerhusområde ligger på en svagt skrånende landskabsflade op mod bakkedraget og en højgruppe i øst. Det ligger i en afstand til kysten på ca. 1 km. Mod nord, syd og øst afgrænses arealet af åbne landbrugsarealer. Det eksisterende sommerhusområde Sahara, der er et lille sommerhusaftaleområde med grøn og åben karakter, er omfattet af en bebyggelsesregulerende fredningsdeklaration. Det eksisterende sommerhusområde er mod øst afgrænset af en læplantning, som bibeholdes.

Mod syd er der en drængrøft med spredt beplantning. Ved den nordøstlige afgrænsning ses de markante gravhøje og mod sydøst en landbrugsejendom. Afgrænsningen af det nye sommerhusområde følger terrænkurverne, og i den nordligst beliggende del friholdes bakkedraget inden for den beskyttelseslinje, som fortidsminderne indebærer.

Eksisterende bindinger

Området er omfattet af skovbyggelinje efter naturbeskyttelseslovens § 17. Områdets nordligste del er omfattet af grundvandsbeskyttelse af hensyn til den vandboring, der ligger tæt ved områdets nordlige afgrænsning.

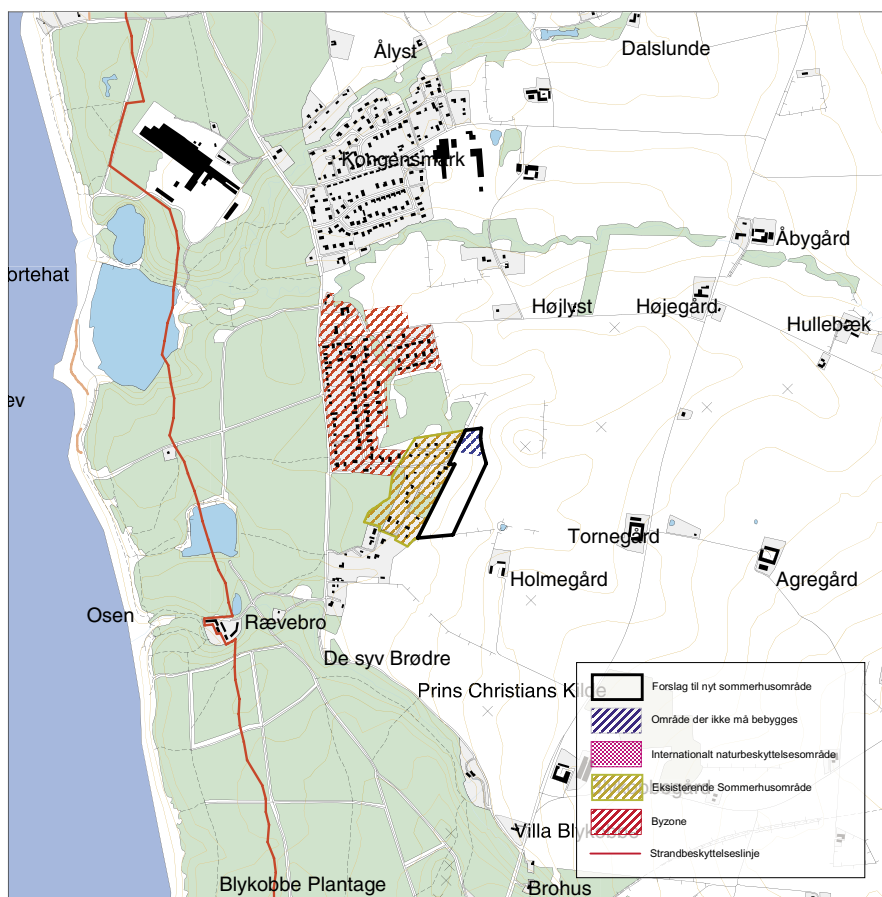
Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 3,2 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Snogebæk.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 22 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Det skal gennem kommune- og lokalplanlægningen sikres, at det på kortskitsen med signatur viste areal ikke kan bebygges.

§ 4 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Svaneke

Det eksisterende sommerhusområde ligger på Bornholms sydøstkyst og omfatter i alt 33 sommerhusgrunde. Det nye sommerhusområde, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 1,9 ha. og kan udstykkes i 15 sommerhusgrunde. Området er beliggende umiddelbart syd for det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabet danner et skrånende plateau mod øst og syd fra en højde på ca. 30 til 22 meter over havet. Nord for området danner landskabet en dalskråning ned mod Svaneke ældre bydele. Mod nordvest ligger kirken højt og markant i landskabet og en hulvej fra Svaneke fører op på plateauet til kirken og til en gruppe fortidsminder vest for denne. Skråningen er i dag bebygget med sommerhuse, men der er fortsat udsigt fra plateauet mod kirken, hulvejen og

fortidsminderne. Kysten langs Svaneke er en skærgårdskyst med særpræget afvekslende vegetation. Kysten er af stor betydning for den rekreative benyttelse som et af Svaneke organiserede badesteder. Vinter og forår benyttes hele kyststrækningen ved Svaneke til fiskeri efter havørred. Det ældre Svaneke har gennem mange år haft tradition for bevaring af bebyggelsen og byen modtog i 1975 Europa-guldmedaljen for sit bevaringsarbejde. Svaneke middelalderlige byafgrænsning er stadig synlig ved Svaneke kirke og Vestergade, ligesom en stor del af 1600-tallets bebyggelses mønster stadig kan genfindes i nutidens bystruktur.

Det nye område

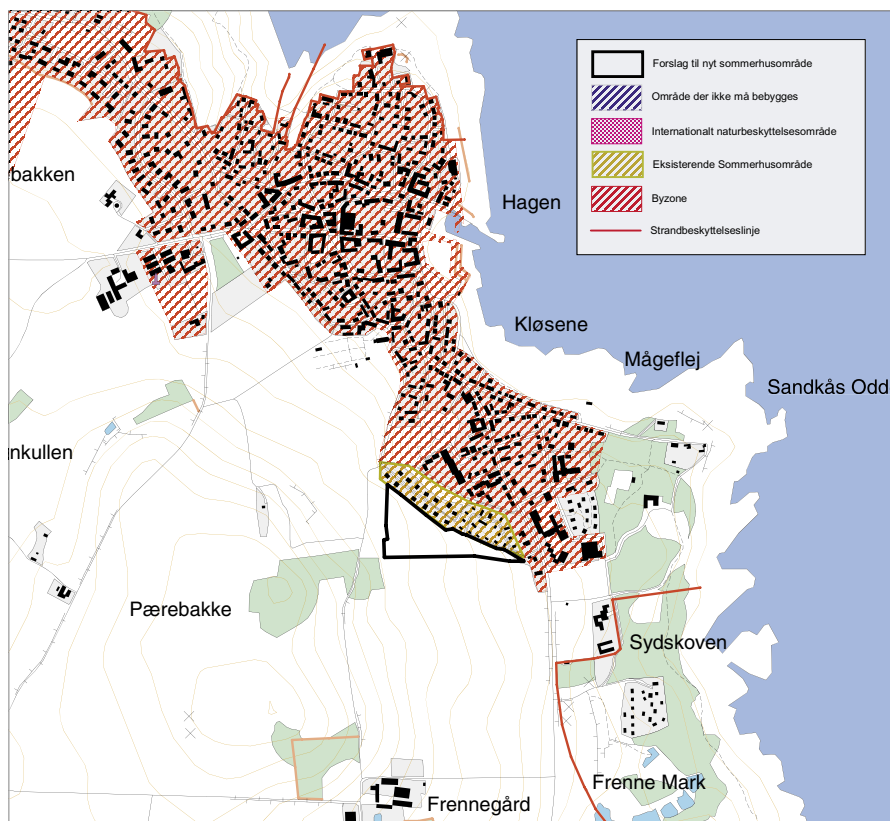
Det nye sommerhusområde er beliggende på en bakkekam syd for Svaneke og svagt skrånende mod syd og øst. Området afrunder det eksisterende sommerhusområde og danner byens afsluttende kant mod landbrugsarealerne.

De eksisterende sommerhusområder er tilsammen på ca. 2 ha. og består af Duebakken opført i 1960- 62 som samlet feriehusbebyggelse med 21 sommerhuse og Svanebakken opført i 2002 med 12 sommerhuse. Områderne er underlagt særlige krav til bebyggelsens ydre, herunder maling af facader. Området er fuldt udbygget. Afstand fra kysten er på ca. 350 meter.

Det nye sommerhusområdes afgrænsning er trukket lidt tilbage fra hulvejens afslutning ved plateauet, for at sikre udsigtsforholdene til kirken og over skråningerne ved hulvejen. Området afgrænses mod nordøst af eksisterende sommerhusområde, mod syd og vest af åbne landbrugsarealer og mod vest desuden af et mindre kolonihaveområde.

Eksisterende bindinger

Der er ingen bindinger efter naturbeskyttelsesloven på området.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 1,9 ha. til sommerhusformål sydvest for det eksisterende sommerhusområde ved Svaneke.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 15 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Tofte

Det eksisterende sommerhusområde Tofte ligger på Bornholms vestkyst nord for Rønne, Sorthat og Muleby og omfatter 40 sommerhusgrunde. Det nye område ligger øst for og i direkte forlængelse af det eksisterende sommerhusområde, og anvendes i dag til landbrugsformål. En del af området ligger på et uopdyrket areal efter tidligere råstofudvinding. Området er på ca. 11,4 ha. og kan udstykkes i 40 sommerhusgrunde. Området er ikke udlagt som råstofvindingsområde.

Landskabet og naturen på egnen

Kystlandskabet nord for Rønne er dannet som et lavtliggende klitlandskab. Mellem kysten og det eksisterende sommerhusområde ligger

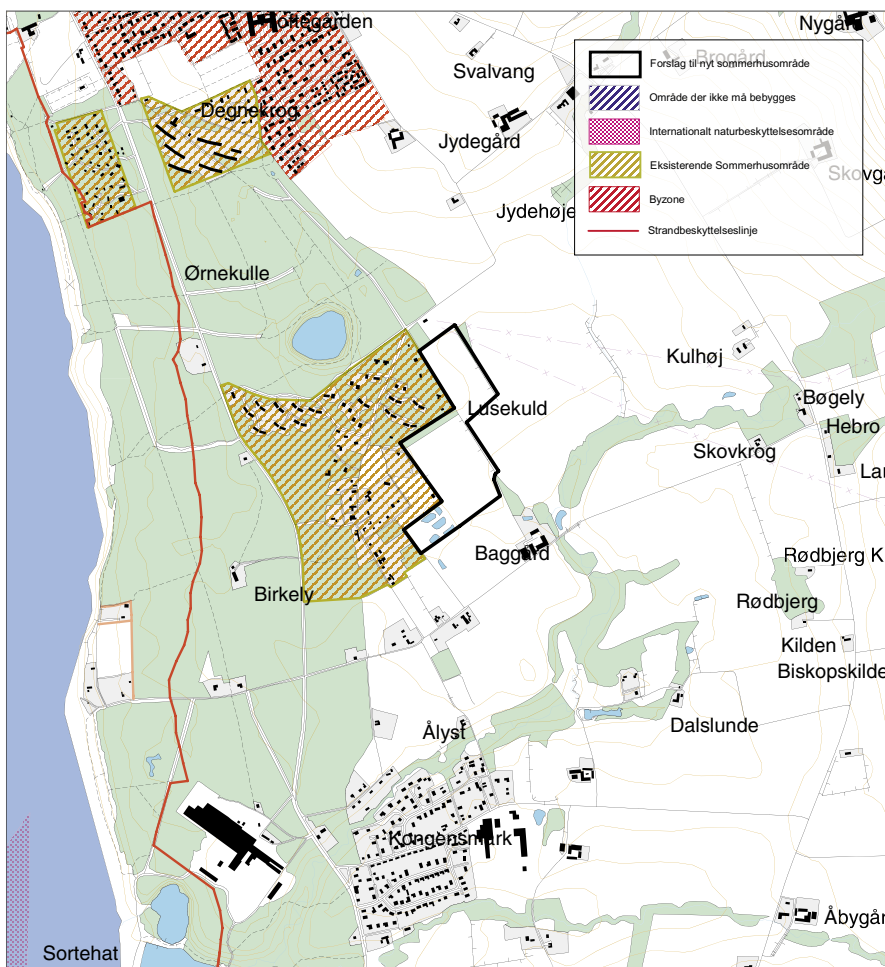
et bredt tilplantet skovbælte, Hasle Lystskov. Skoven indeholder mange værdifulde geologiske, biologiske og kulturhistoriske interesser og anvendes meget til organiseret og uorganiseret friluftsliv. Stranden er velegnet til badning og ophold. I Hasle Lystskov ligger mange synlige levn fra stenalderen til vikingetiden, og der ligger gamle skanser, batterier, tomter af ældre industrier, vandmøller mm. Især ses mange levn fra kul og ler gravning samt industriel produktion af klinker. Området er arkæologisk interessant med gravhøje og forhistoriske bebyggelser. På den sydlige del af det nordlige areal (Jydegård) findes endnu de synlige rester af en gravhøj der stikker op som en lerknold i et område, der ellers er dækket af sandflugt. På det sydlige areal er registreret forhistoriske bebyggelser.

Det nye område

Det nye sommerhusområde ligger på en landskabsflade, der anvendes til landbrug. Mod vest ligger området bag et eksisterende sommerhusområde, mod øst afgrænses området af træbevoksninger og landbrugsarealer. I den nordlige del ligger et areal med en større transformatorstation. På den sydlige del ligger et udyrket areal, der tidligere har været anvendt som grusgrav, Det eksisterende sommerhusområde har en afstand til kysten på ca.1 km. Det tilgrænsende sommerhusområde, der er på ca. 33 ha., består af 2 områder, det ene en samlet feriehusbebyggelse med ca.35 sommerhuse. Det andet en blandet udstykning med ca. 40-50 sommerhuse.

Eksisterende bindinger

Området er omfattet af skovbygge-linje efter naturbeskyttelsesloven § 17.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 11,4 ha. til sommerhusformål øst for det eksisterende sommerhusområde ved Tofte.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 40 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

Vang

Det eksisterende sommerhusområde Vang ligger på Bornholms nordlige vestkyst tæt på Hammerknuden og omfatter 15 ha. Det nye område, der i dag anvendes til landbrugsformål, er på ca. 2,3 ha og kan udstykkes i 9 sommerhusgrunde. Området ligger nordøst for og i direkte forlængelse af det eksisterende sommerhusområde.

Landskabet og naturen på egnen

Landskabsområdet ligger på den nordlige del af Bornholm, hvor grundfjeldet rejser sig højt over havoverfladen. Kysten er domineret af den høje kystskrænt med en meget smal forstrand, dette giver byen en enestående markant landskabelig placering. Vang, der ligger neden for kystskrænten, udgør et spændende kulturmiljø med et kerneområde

omkring havnen. Bag havnen findes en del bevaringsværdige huse. De ældste ligger tættest på havnen. Adgangen til Vang og havnen sker ad en stejl og snoet vej ned til havet. Friluftsmæssigt anvendes kystområdet til naturvandring, badning og fiskeri.

Det nye område

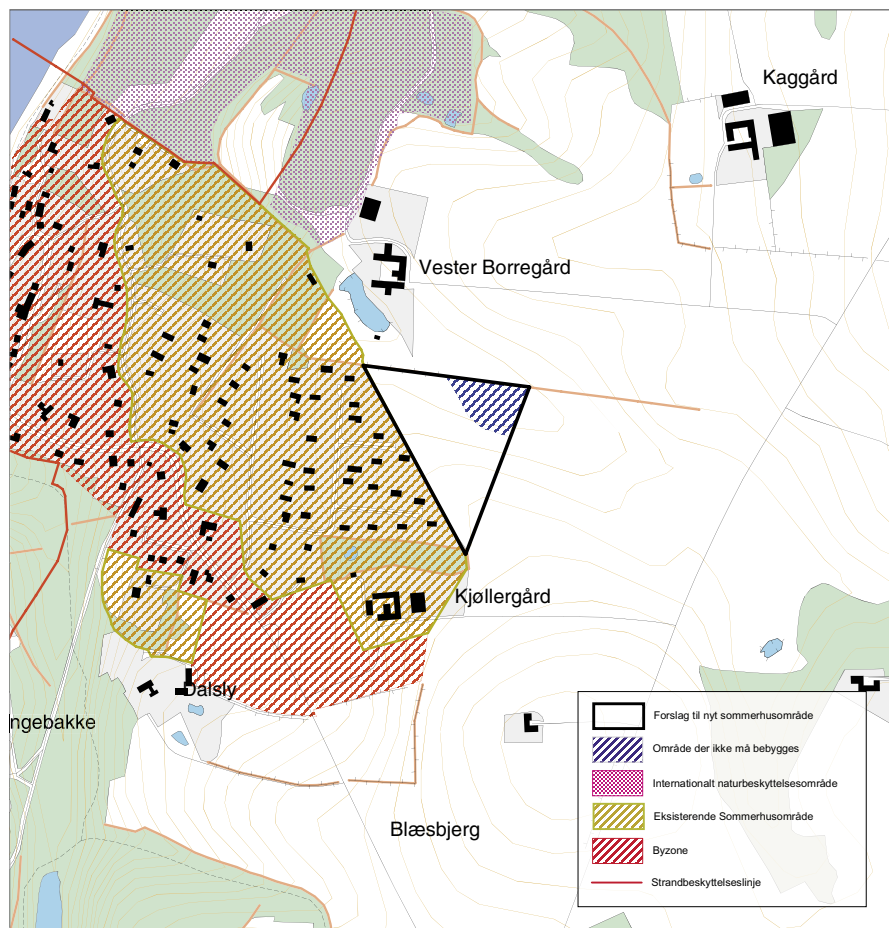
Det nye sommerhusområde er beliggende ovenfor kystskrænten, på et kuperet plateau med et markant fald på 8-9 m., der skråner mod en dalsænkning, der er beliggende i nordøstlig retning. Mod sydvest er området afgrænset af det eksisterende sommerhusområde, der er anlagt på den vestvendte skråning mod havet. Mod nord grænser området op til et markant stengærde og åbne landbrugsarealer, mod nord og øst ligeledes af åbne landbrugsarealer. Det eksisterende sommerhusområde er anlagt på en skråning der giver

størstedelen af sommerhusene udsigt mod vest. Der er to vandboringer i områdets nordøstlige del.

Efter en gennemgang af udpegningsgrundlaget for det tilgrænsende internationale naturbeskyttelsesområde vurderes det, at udlægget af nyt sommerhusområde ikke vil have konsekvenser for udpegningsgrundlaget.

Eksisterende bindinger

Diget langs det nordlige skel er omfattet af museumslovens § 29a. Områdets nordøstlige del er omfattet af grundvandsbeskyttelse af hensyn til de 2 vandboringer, der ligger tæt ved områdets nordøstlige grænse.

Retningslinjer

§ 1 Der udlægges et areal på 2,3 ha. til sommerhusformål nordøst for det eksisterende sommerhusområde ved Vang.

§ 2 Arealet skal afgrænses som vist på kortskitsen, og der må maksimalt udlægges 9 sommerhusgrunde inden for området.

§ 3 Det skal gennem kommune- og lokalplanlægningen sikres, at det på kortskitsen med signatur viste areal ikke kan bebygges.

§ 4 Ved kommune- og lokalplanlægning for arealet skal det sikres, at myndighedskrav efter anden lovgivning respekteres, herunder tilladelser fra berørte myndigheder.

6. Miljøvurdering af forslaget til landsplandirektiv

I forbindelse med udarbejdelse af dette forslag til landsplandirektiv er der foretaget nedenstående miljøvurdering af forslaget til landsplandirektiv i forhold til reglerne i lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer.

Efter loven påhviler det den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelsen af planen eller programmet, at tage stilling til spørgsmålet, om planen eller programmet er omfattet af loven. Desuden kan myndigheden beslutte at gennemføre en miljøvurdering i yderligere omfang.

Miljøvurderinger (miljørapport) skal efter loven kun indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et planhierarki, planen eller programmet befinder sig.

I forhold til lovens regler, herunder især dens bilag 1 (Oplysninger omhandlet i § 7, stk. 2) udgør følgende oplysninger miljørapporten:

a) Landsplandirektivet giver kommunerne mulighed for inden for fastlagte rammer at udvide sommerhusområder i kystnærhedszonen, idet det bl.a. samtidig skal være godtgjort, at udvidelsen ikke vil tilsidesætte væsentlige naturbeskyttelses- og landskabelige interesser.

b) For de områder, der indgår i forslaget, gælder, at aspekter af deres nuværende miljø- og naturtilstand er beskrevet i forslaget i forhold til de enkelte områder under overskrifterne "Landskabet og naturen på egnen", "Det nye område", og "Eksisterende bindinger".

Såfremt forslaget eller dele heraf ikke gennemføres, vil de pågældende områder fortsat have zonestatus efter planloven som landzone og med de anvendelsesformål, der er mulige i landzonen efter planloven og anden lovgivning.

c) Forhold i områder, der ikke indgår i forslaget, men som kan blive miljømæssigt berørt af udvidelsen af sommerhusområder, vil blive vurderet i forbindelse med den videre kommunale planlægning, og i den forbindelse kan henvises til forslagets generelle retningslinjer (afsnit 2).

d) -e) Forslaget med de anførte udpegede områder er udarbejdet under iagttagelse af hensyn til natur og miljø, og det fremgår fx af forslagets generelle retningslinjer (afsnit 2.8 og 2.9), at der i den videre kommunale planlægning skal foretages vurderinger i henhold til habitatbekendtgørelsen og derigennem til direktiverne 79/409/EØF og 92/43 EØF.

f) Der stilles i forslaget krav om, at kommunerne gennemfører miljøvurdering som krævet i lovgivningen. Ved vurderingerne af de ansøgninger, som kommunerne har fremlagt, er der lagt vægt på at skåne natur og miljø og herunder på landskabelige og visuelle hensyn. Der kan for de udpegede områder henvises til forslagets angivelser for de enkelte områder.

g) For at modvirke negative virkninger på natur og miljø af gennemførelsen af landsplandirektivet er der med forslaget lagt op til, at kommunernes videre planlægning skal ske med iagttagelse af en række generelle retningslinjer (afsnit 2), og nogle områdevis fastlagte bindinger ("Eksisterende bindinger") og ("Retningslinjer").

h) For de områder, der indgår i forslaget til landsplandirektiv gælder bl.a.,

- at områderne ligger bag ved eksisterende sommerhusområder,
- at områderne ligger bag ved eksisterende strandbeskyttelses- og klitfredningslinjer,
- at områderne ikke ligger inden for internationale naturbeskyttelsesområder,
- at områderne er vurderet med hensyn til landskabelig fremtræden.

i) Overvågning af den videre myndighedsbehandling i forlængelse af miljøministerens udstedelse af landsplandirektivet vil finde sted i By- og Landskabsstyrelsen, idet miljøcentre og andre statslige myndigheder efter planloven modtager kommunernes forslag til lokalplaner i planforslagernes høringsperiode.

j) Resumé af ovennævnte punkter a)-i):

- Der er med forslaget til landsplandirektiv om udpegning af nye sommerhusområder taget hensyn til natur og miljø, herunder i henseende til landskabelige kvaliteter, i forbindelse med vurderinger og prioriteringer af forslagene fra kommunerne.
- Forslaget indebærer, at kommunerne i den videre planlægning skal tage hensyn til nogle relevante miljø- og naturforhold, som det fremgår af forslagets kapitel 2 (Generelle retningslinjer) og af supplerende retningslinjer, nævnt under de enkelte områder.
- Der vil fra statslig side være en overvågning af planlægningen i forlængelse af landsplandirektivet og den videre kommunale planlægning. Kommunerne vil overvåge virkninger af gennemførte planer i forbindelse med kommunernes almindelige planlægningsopgaver mv.

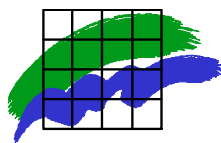
Vurdering af konsekvenser på udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 162 ved udlæg af sommerhusgrunde på Omø

Omø set fra Omø Sund. En niveauforskel på 24 m på Omø syner ikke af meget fra færgen.

Peter Wind

Danmarks Miljøundersøgelser
Aarhus Universitet
Afdeling for Vildtbiologi og Biodiversitet
6. oktober 2009

Forord

Denne rapport med titlen: 'Vurdering af konsekvenser på udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 162 ved udlæg af sommerhusgrunde på Omø' er udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser under Aarhus Universitet, Afdeling for Vildtbiologi og Biodiversitet for Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen.

Projektleder hos DMU:	Seniorbiolog Peter Wind
Forfatter hos DMU:	Seniorbiolog Peter Wind
Faglig kommentering hos DMU:	Forskningschef Flemming Skov Forsker Morten Elmeros Skov- og Landskabsingeniør Stefan Pihl
Kontaktperson i By- og Landskabsstyrelsen:	Fuldmægtig Bue Nielsen
Fotograf hos DMU d. 23/9-09	Seniorbiolog Peter Wind

Rapportens indhold

1. Sammenfatning	3
2. Indledning	3
3. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet	5
4. Generel beskrivelse af Omø	8
5. Projektområdet og dets omgivelser	9
6. Projektets konsekvenser	12
7. Samlet vurdering	14
8. Konklusion	15
9. Litteraturliste	16
Bilag 1. Fotodokumentation af projektområderne på Omø	18

1. Sammenfatning

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har for By- og Landskabsstyrelsen (BLST) udarbejdet nærværende konsekvensvurdering af virkninger på naturen i det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 162, Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø (Natura 2000 område), i forhold til områdets udpegningsgrundlag og Habitatdirektivets artikel 12. Det er sket på baggrund af et forslag til udlæg af to områder til bebyggelse med sommerhuse, der ønskes placeret på Omø i forbindelse med områder med eksisterende sommerhusbebyggelse. Forslaget er indeholdt i en ansøgning fra Slagelse Kommune fremsendt til BLSST i 2008.

DMU besøgte Omø den 23. september 2009 med det formål at fastslå og vurdere de to foreslåede områders naturindhold og økologiske sammenhænge med øens naturområder samt deres landskabelige ophæng for at sammenholde disse elementer med Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag og den eksisterende viden om forekomst på øen af fugle og padder på Habitatdirektivets bilag IV.

På dette grundlag har DMU identificeret forslagens mulige påvirkninger af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området. Dernæst er påvirkningernes positive, neutrale og negative effekter for naturtyper og levesteder for arterne på udpegningsgrundlaget i projektområdet beskrevet og vurderet.

Hvis projektet gennemføres, kan det have både positive, neutrale og negative konsekvenser for udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde. Nogle af disse har direkte effekt her og nu, mens andre påvirker indirekte, og atter andre har varige langtidseffekter. Med de i rapporten anførte afværgeforanstaltninger vurderer DMU, at projektet ikke vil have væsentlige negative virkninger på hverken habitattyper eller arter nævnt i udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet eller listet i Habitatdirektivets Bilag IV eller Fuglebeskyttelsesdirektivets Bilag 1.

Projektet kan have gavnlige virkninger for stor vandsalamander, grønbroget tudse, strandtudse og spidssnudet frø, idet deres levemuligheder kan være bedre i sommerhusområder end på marker i omdrift. Hertil kommer, at flere naturtyper kan styrkes og udvides ved f.eks. etablering af vandhuller og udlæg af arealer til ekstensiv drift. Det medfører, at eksistensgrundlaget for bl.a. habitatnaturtype 3150 og den beskyttede lyskrævende, nøjsomme overdrevsvegetation, der forekommer på skrænter og strandvolde kan styrkes.

2. Indledning

Med udsendelsen i juni 2005 af landsplandirektiv for nye sommerhusområder i kystnærhedszonen blev der på landsplan åbnet mulighed for at udlægge 5062 sommerhusgrunde i 33 områder. Slagelse kommune har derfor sondret mulighederne for at placere sommerhusgrunde på kommunens Storebæltsøer. På dette grundlag blev der udarbejdet en ansøgning om udlæg af nye sommerhusområder på Agersø og Omø.

Slagelse kommune fremsendte i 2008 ansøgningen til BLST med forslag om udlæg af 31 og 42 sommerhusgrunde på henholdsvis Agersø og Omø.

Agersø og Omø indgår som helhed i det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 162 'Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø', der omfatter Habitatområde nr. 143, Fuglebeskyttelsesområde nr. 96 og Ramsarområde nr. 19.

Da øerne ligger i Natura 2000 område nr. 162, skal der som udgangspunkt udføres en screening og siden på grundlag heraf udarbejdes konsekvensvurdering i medfør af reglerne i bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder nr. 477 af 7. juni 2003.

I det følgende er kort refereret de gennemførte aktiviteter af betydning for sagen.

4. juni 2004

Folketinget vedtog en ændring af lov om planlægning, der gjorde det muligt, at der kunne udarbejdes landsplandirektiver til udvidelse af eksisterende sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Juni 2007

Skov- og Naturstyrelsen udsendte en invitation til bl.a. Slagelse Kommune om at deltage i en 3. fase omkring udlæg af nye kystnære sommerhusområder.

14. august 2007

Slagelse Kommunes udvalg for Plan, erhverv og udvikling besluttede at ansøge om udlæg af områder på Agersø og Omø.

1. november 2007

Slagelse Kommune, Miljøcenter Roskilde og Skov- og Naturstyrelsen besøgte øerne.

7. september 2007

Slagelse Kommune fremsendte en ansøgning til BLST om udlæg af nye sommerhusområder på Agersø og Omø.

30. maj 2008

BLST anmodede DMU om at udarbejde en screening med en foreløbig vurdering af mulige konsekvenser på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 162 ved etablering af sommerhuse på Agersø og Omø.

24. juni 2008

DMU fremsendte til BLST et notat, der indeholdt resultatet af screeningen af eksisterende data og viden om udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område 162. Resultatet viste bl.a.:

- at de foreslåede sommerhusområder tilsyneladende ligger på jord i omdrift
- at der i umiddelbar nærhed af det foreslåede sommerhusområde på Agersø, forekommer to vandhuller, hvor der lever klokkefrø og formodentlig andre arter af padder,
- at der kan yngle padder i vandhullet øst for det ene potentielle område på Omø, og
- at udlægget antagelig ikke vil have en direkte indvirkning på fuglelivet.

3. oktober 2008

BLST meddeler afslag på Slagelse Kommunes ansøgning om planlægningsstilladelse for området på Agersø. Styrelsen vurderer samtidig, at der er grundlag for at meddele tilladelse til planlægning for de to sommerhusområder på Omø.

15. september 2009

BLST anmodede DMU om at udføre en konsekvensvurdering af de to planlagte sommerhusområder på Omø.

22. september 2009

DMU foretog en besigtigelse af Omø som helhed og i særdeleshed de to foreslåede områder med deres nære omgivelser. Formålet var at få et førstehåndsindtryk af naturindholdet i de to foreslåede områder, deres økologiske sammenhænge med omgivelserne og deres integritet i øens landskabsbillede som helhed samt at få et overordnet indblik i udlæggets betydning og påvirkninger af Omø's naturindhold.

3. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet

Internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura 2000 områder er den fælles betegnelse for Habitatområder, Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder, som er udpeget i medfør af mindst et af de tre direktiver. Den generelle målsætning for alle Natura 2000 områder er at sikre og genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på områdernes udpegningsgrundlag. Der kan derfor planlægges for foranstaltninger, som vil medføre forbedringer af naturforholdene i det berørte område (Bekendtgørelse nr. 477).

I 'Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder' står i kapitel 4 om 'Retningslinjer ved tilladelser, dispensationer og godkendelser m.v.' (Skov- og Naturstyrelsen 2001), at:

'Der er ikke forbud mod at give tilladelser, dispensationer, godkendelser m.v. til aktiviteter i områderne. Tilladelser m.m. må dog ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Det bemærkes, at der i denne sammenhæng ikke er forskel på, om den ansøgte aktivitet ligger indenfor eller udenfor naturbeskyttelsesområdet. Afgørende er, om aktiviteterne påvirker de arter og naturtyper, området er udpeget for.

Efter Habitatdirektivets artikel 6 skal planer eller projekter, der påtænkes udført i Natura 2000 områder, vurderes med henblik på at afgøre, om planen eller projektet enten i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et naturbeskyttelsesområde væsentligt. Det vil sige, at en ansøgt aktivitet skal vurderes såvel ud fra aktivitetens virkning i sig selv som sammen med andre planer og projekter i området.

Kan der konstateres en væsentlig negativ påvirkning af den ansøgte aktivitet på arter eller naturtyper, kan der som udgangspunkt ikke meddeles tilladelse. Kan en negativ påvirkning af den ansøgte aktivitet ikke påvises, kan der ud fra disse hensyn umiddelbart gives tilladelse.'

I Habitatdirektivet § 6 stk. 3 står: 'Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de – hvis det anses for nødvendigt - har hørt offentligheden' (Europakommissionen 2000).

Udpegning 1998

Miljøministeriet er ansvarligt for udpegning af habitatområder i Danmark. Danmark sendte i 1998 det første nationale udpegningsforslag omfattende 194 habitatområder til Europa Kommissionen. Det danske forslag blev evalueret af Kommissionen, der fandt det utilstrækkeligt for en række arter og naturtyper. Kommissionen udbad sig derfor supplerende udpegninger ud over de allerede foreslåede habitatområder. Udpegningerne af de 194 habitatområder trådte i kraft den 15. november 1998 (Bekendtgørelse nr. 782).

Stednavn	Kode	Naturtypenavn
162 Skælskør Fjord mm.	1150	*Kystlaguner og strandsøer
	1160	Større lavvandede bugter og vige
	1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
	1220	Flerårig vegetation på stenede strande
	1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
	1330	Strandenge
	2130	*Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
	3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
	3260	Vandløb med vandplanter
	6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
	6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
	9130	Bøgeskove på muldbund
	9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
	91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Tabel 1. Gældende udpegningsgrundlag for det internationale naturbeskyttelsesområde 162 (kilde: BLSTs hjemmeside september 2009). De naturtyper, som vurderes at forekomme på Omø, er fremhævet med fed skrift. * markerer de prioriterede naturtyper.

Supplerende udpegning 2001

Skov- og Naturstyrelsen udarbejdede et landsdækkende forslag til en supplerende udpegning af habitatområder i 2001. Forslaget omfattede 56 nye områder og udvidelser af 35 eksisterende områder. Samtidig blev udpegningsgrundlaget for stort set alle de eksisterende områder revideret. Udpegningerne trådte i kraft den 1. juli 2003 (Bekendtgørelse nr. 477).

Udpegning af Natura 2000 område 162

Omø indgår i det 18.498 km² store Natura 2000 område 162, Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø. Et kort over hele området kan findes på:

[http://www.blst.dk/NR/rdonlyres/A5B12B5B-51DC-4719-901D-](http://www.blst.dk/NR/rdonlyres/A5B12B5B-51DC-4719-901D-AB1EA000B29C/0/hab143.pdf)

[AB1EA000B29C/0/hab143.pdf](http://www.blst.dk/NR/rdonlyres/A5B12B5B-51DC-4719-901D-AB1EA000B29C/0/hab143.pdf). Natura 2000 område 162 omfatter Ramsarområde 19 udpeget i 1977, fuglebeskyttelsesområderne 95 og 96 udpeget i 1994 og habitatområde 143 udpeget i 1998. En stor del af de lavvandede arealer inden for området er desuden udlagt som vildtreservater. Heraf blev Basnæs Nor udpeget allerede i 1919.

Det samlede Natura 2000 område er udpeget af hensyn til habitatnaturtyper og arter (tabel 1, 2 og 3). Heraf fremgår, at habitatområde 143 og fuglebeskyttelsesområderne 95 og 96 er udpeget af hensyn til 15 habitatnaturtyper, 2 paddearter og 19 fuglearter.

Fuglebeskyttelsesområde 96 og Ramsarområde 19

Omø indgår i fuglebeskyttelsesområde 96, farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø, der er identisk med Ramsarområde 19, farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø. Områdets udpegningsgrundlag findes på:

http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Fuglebeskyttelse/Udpegningsgrundlag/Liste_90_113.htm og er opført i tabel 2.

Ynglefugle		Trækfugle	
Dansk navn	Internationalt navn	Dansk navn	Internationalt navn
Havterne	<i>Sterna paradisaea</i>	Sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>
Splitterne	<i>Sterna sandvicensis</i>	Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>
Dværgterne	<i>Sterna albifrons</i>	Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>	Sædgås	<i>Anser fabalis</i>
Rørhøg	<i>Circus aeruginosus</i>	Grågås	<i>Anser anser</i>
Rørdrum	<i>Botaurus stellaris</i>	Bramgås	<i>Branta leucopsis</i>
Klyde	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Skeand	<i>Anser clypeate</i>
Almindelig ryle	<i>Calidris alpina</i>	Fløjlsand	<i>Melanitta fusca</i>
		Troldand	<i>Aythya fuligula</i>
		Toppet skallesluger	<i>Mergus serrator</i>
		Havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>

Tabel 2. Gældende udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde 95 og 95 ifølge By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside september 2009.

Habitatdirektivets artikel 12

Medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

For dyrearter forbydes:

- Alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen
- forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer
- forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder
- Hertil kommer for disse dyrearter forbud mod opbevaring, transport eller salg af eller bytte med og udbud til salg eller bytte af enheder, der er indsamlet i naturen, med undtagelse af dem der lovligt er indsamlet inden direktivets ikrafttræden (1994).

En fortegnelse over de dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning, der kræver streng beskyttelse (bilag IV), findes på

http://www.blst.dk/Natura2000plan/Arternaturtyper/Arter_habitat/.

I nærværende sag drejer det sig om padder, hvor de danske arter er samlet i Tabel 3. De fire arter, der vurderes fortsat at forekomme på Omø, er markeret. Det vurderes, at der ikke forekommer andre bilag IV arter på Omø. Klokkefrø er registreret på Omø, men er ikke påtruffet i forbindelse med feltarbejdet forud for basisanalysen for Natura 2000 område 162 (Vestsjællands Amt 2006).

Dansk navn	Internationalt navn
Stor vandsalamander	Triturus cristatus
Klokkefrø	Bombina bombina
Løgfrø	Pelobates fuscus
Løvfrø	Hyla arborea
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Springfrø	Rana dalmatina
Strandtudse	Bufo calamita
Grønbroget tudse	Bufo viridis

Tabel 3. Danske arter af padder medtaget på Habitatdirektivets bilag IV. De arter, der er kendt fra Omø, er fremhævet med fed skrift, jf. detaljer i.

4. Generel beskrivelse af Omø

Omø har et areal på 452 ha og en 11,6 km lang kystlinje. Den måler 4,5 km fra Revspids i nord til Ørespids i syd, mens den er ca. 2 km på det bredeste sted. Øen er terrænmæssigt meget varieret i forhold til dens størrelse. Den består af 2 moræneknolde med et marint forland imellem, hvor Omø Sø ligger. Den nordlige knold er stærkt kuperet og har stejle kystklinter. Skovbanken på 24 m er højeste

punkt. Den sydlige knold har Møllebanken på 14 m som højeste punkt. Kystlinjen karakteriseres af litorinaskrænter, hvor der på havsiden er dannet rullestenstrandvolde. Mod vest er opstået et uligningsforland med Langelandsøre, hvor Omø Fyr er opført, som det vestligste punkt.

Hovedparten af øens landbrugsjorde er fortsat opdyrket med konventionelle afgrøder eller udlagt til græsningsarealer, der især er koncentreret omkring Omø Sø og Mosen på forlandet i vest. Egentlig skov er for længst ryddet på øen, hvorfor det er åbne vidder, der præger udsynet. Træer og buske forekommer især omkring bebyggelse, i sommerhusområderne, levende hegn og markskel samt på kystskrænterne. Træerne og buskene er for nogles vedkommende hjemmehørende, løvfældende arter som ask, slåen, engriflet hvidtjorn og hunde-rose. Hertil kommer indførte og naturaliserede arter som almindelig hyld, bukketorn, rynket rose og snebær samt østrigsk fyr. Den naturlige vegetation er i første række henvist til strandområderne med strandvolde og kystskrænter, markskel, udyrkede områder og vejkanter.

På de dele af øen, der er præget af kulturlandskabet (bebyggelse, mark og skov), lever der harer og udsatte fasaner, samt en række mere almindelige fuglearter knyttet til det åbne land (jf. Grell 1998). De fuglearter, der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne, vil formodentlig fortrinsvis opholde sig i Omø Sø og dens nære omgivelser. For havfugle er det især de lavvandede områder syd for Ørespids, der er af betydning som overvintringsområde for bl.a. havdykænder som ederfugl og fløjlsand.

Der kan hentes yderligere oplysninger om naturforholdene på Omø i Grøntved m.fl. (1972).

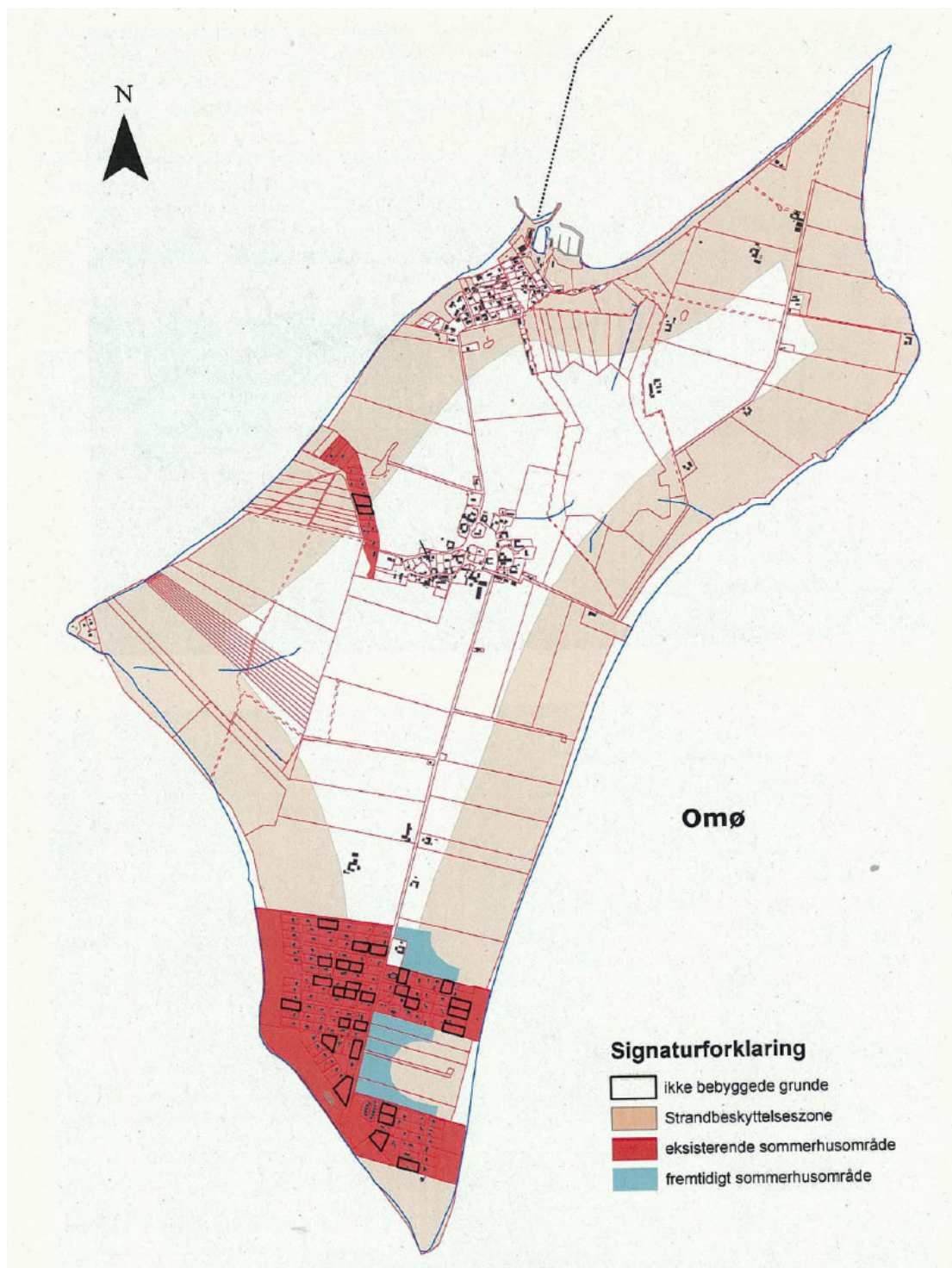
5. Projektområdet og det omgivelser

Slagelse Kommune har ansøgt om udlæg af to områder til sommerhusbebyggelse på den sydlige ende af Omø. De to foreslåede områder ligger i forbindelse med områder, der allerede er bebygget med sommerhuse samt en enkelt landbrugsejendom. De to områder benævnes i det følgende for henholdsvis det nordlige område og det sydlige område (Figur 1). I den østlige del af det sydlige område ligger et vandhul, Smeltekæret, omgivet af en beskyttelsesbræmme mod de dyrkede parceller bl.a. beplantet med et læbælte af piletræer og -buske.

Det nordlige område

Det nordlige område ligger på letkuperet, skrånende terræn med et fald fra kote 8 til 5 m i vest-øst gående retning. Området måler omkring 1,3 ha. Det afgrænses mod vest af asfalten mellem Omø By og det eksisterende sydlige sommerhusområde, der danner den sydlige afgrænsning. Mod nord afgrænses området af dyrkede marker, mens litorinaskrænten danner en naturlig østlig grænse (Figur 2 og 3).

Der ligger en landbrugsejendom på den sydvestlige del af området, der som helhed anvendes til landbrug. Ved besigtigelsen blev det konstateret, at området som helhed havde været anvendt til dyrkning af en græs-lucerne afgrøde, og at opdyrkningen var foregået helt ud til den øvre kant af litorinaskrænten.

Figur 1. Omø med de planlagte områder til udlæg til sommerhusgrunde. Smeltekæret ligger for enden af den vest-østgående markvej, Smeltekærvej, i midten af det sydlige område.

Det sydlige område

Det sydlige område ligger på plant terræn og har et areal på omkring 2,4 ha. Det afgrænses mod vest af asfaltvejen fra Omø By, mens der ligger sommerhusgrunde både nord og syd for det. Sommerhusgrundene i syd er adskilt fra området af et markskel samt en grusbelagt tilkørselsvej og længst mod øst en sti, der fører til

kysten. Litorinaskrænten danner en naturlig østlig grænse bortset fra Smeltekæret og det omgivelser, hvor der som nævnt ovenfor er udlagt en beskyttelsesbræmme mod de dyrkede parceller (Figur 4 og 5).

Området er opdelt i fire vest-øst gående parceller, der har forskellig landbrugsmæssig anvendelse. To parceller ligger nord for Smeltekærvej - en markvej, der leder fra asfaltvejen til Smeltekæret og derved deler området i to.

Ved besigtigelsen var den nordlige parcel anvendt til dyrkning af en græs-lucerne afgrøde, mens parcellen mod syd til Smeltekærvej var opløjet efter høsten af en ubestemt kornafgrøde. Mens den nordlige parcel mod øst endte ved litorinaskræntens top, var denne gennemløjet og dyrkningsfladen på den sydlige parcel ført ned på den stenede strandvold (Figur 10 og 12). Der var herved skåret omkring en meter af litorinaskræntens øvre kant (Figur 11) og sket en jordpåfyldning ved foden, hvilket bl.a. bevirkede, at skrænthædningen blev nedsat og dermed udjævnet.

Af de to sydlige parceller var den nærmest Smeltekærvej anvendt til dyrkning af en græs-lucerne afgrøde, mens den sydligste henlå som stubmark efter en hvede afgrøde med et relativt artsrigt islæt af vilde planter. De to parceller blev mod øst afsluttet af en bræmme tilsået med en vildtblanding af bl.a. gåsefod, så henholdsvis Smeltekæret med dets omgivende bufferzone og litorinaskrænten var beskyttet mod direkte påvirkning fra opdyrkningen af de to parceller.

Det vurderes, at hverken det nordlige eller det sydlige område kan være levested for arter på udpegningsgrundlaget for de to direktiver. Det kan dog ikke udelukkes, at begge områder til tider benyttes som fourageringsområde af rørhøg, ligesom især det sydlige område kan blive benyttet af vandrende padder i sommerhalvåret uden for yngletiden.

Smeltekæret

Smeltekæret er en omkring 15 x 20 m ovalt skålformet fordybning, der er tidvis vanddækket (Figur 1). Det er i basisanalysen (Vestsjællands Amt 2006) udpeget som et potentielt habitatområde, ligesom det er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (jvf. Danmarks Miljøportal: <http://kort.arealinfo.dk/>). Grundlaget for at Smeltekæret kan være potentielt habitatområde er, at det kan rumme naturtype 3150 næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks. Dette kunne på grund af udtørring af kærområdet ikke afgøres på besigtigelsestidspunktet (Figur 6).

Ved besigtigelsen havde Smeltekærets bund et plantedække af unge skud af de sjældne karplantearter strand-skræppe og billebo-klaseskærm (Figur 7). Vegetationsdækket i bredzonen var zoneret med et bælte af kalmus og bittersød natskygge nærmest bredden efterfulgt af et bælte af lådden dueurt og stor nælde. På kanten af fordybningen var plantet en række træer af bånd-pil undtagen på sydsiden.

Kærområdet er potentiel ynglelokalitet for padder, men det kunne ikke afgøres på besigtigelsestidspunktet.

Litorinaskrænten

Litorinaskrænten strækker sig langs østsiden af Omø fra Ørehage i syd til Draget ved Omø Sø i nord. Skrænten fremstår ubrudt og intakt på nær den gennembrudte

landbrugsparcel i det sydlige område og opnår højder på op til 5 m. Ved foden af skrænten ligger flere, parallelle rullestenstrandvolde, der nærmest havstokken går over i en smal grus- eller sandstrand (Figur 9 og 12).

Ud for det sydlige område var skrænten bevokset med en selvgroet mosaik af træer og buske med bl.a. ask, slåen, almindelig hyld, engriflet hvidtjørn, hunde-rose og bukketorn (Figur 8). Hertil kom de formodentlig plantede buske og træer af rynket rose og snebær samt østrigsk fyr. Mellem buskene og træerne og ud for det nordlige område var skrænten lysåben og beklædt med et mere eller mindre lavtvoksende vegetationsdække af bredbladede urter og græsser (Figur 13).

I vegetationsdækket indgik bl.a. den sjældne rosen-katost og hulkravet kodriver samt græsser og kurvplanter som draphavre, blød hejre, almindelig hundegræs, almindelig hvene, almindelig kvik, ager-tidsel, horse-tidsel, almindelig svinemælk og lugtløs kamille. De nævnte græsser og kurvplanter dominerede vegetationsdækket over store dele af skrænten. Karakteristisk for disse arter er, at de fremmes af tilførsel af næringsstoffer.

Vegetationen på rullestensstrandvoldene var lavtvoksende med arter som almindelig knopurt, gul snerre, almindelig røllike, almindelig pimpinelle, engelskgræs, prikbladet perikon, strand-krageklo og almindelig torskemund isprængt græsserne vellugtende gulaks og draphavre (Figur 9).

Litorinaskrænten og rullestensstrandvoldene ud de to områder er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den største del af skrænten og strandvoldene er udpeget som overdrev (jvf. Danmarks Miljøportal: <http://kort.arealinfo.dk/>).

Ud over rynket rose blev der ikke konstateret invasive dyre- eller plantearter i det nordlige og det sydlige område eller i deres nære omgivelser. En oversigt over invasive arter findes på linket <http://www.skovognatur.dk/Emne/Naturbeskyttelse/invasivearter/>.

Ingen af de to områder, Smeltekæret, litorinaskrænten og rullestenstrandvoldene har betydning som levesteder for fuglearter på udpegningsgrundlaget.

6. Projektets konsekvenser

Slagelse Kommunes forslag indebærer udlæg af to områder på Omø til etablering af sommerhusgrunde. Projektet planlægges udført på et sted, der indgår som en del af et Natura 2000 område. I det følgende belyses konsekvenserne af forslagetets virkninger på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området.

Det nordlige og det sydlige område foreslås udført på arealer, der hidtil har været anvendt til agrikulturelle formål, f.eks. dyrkning af næringsstof- og pesticidkrævende afgrøder eller som græsarealer. Udlægget foreslås samtidig udført i områder, hvor der allerede forekommer sommerhusgrunde, hvoraf mange allerede drives naturnært, så et parkagtigt landskab er blevet skabt. Dette er formodentlig til fordel for bl.a. padder i deres søgen efter føde, skjul og overvintringssteder.

Det at udlægget sker på agrikulturelle arealer medfører endvidere, at der ikke forekommer naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget. De nærmeste arealer med naturtyper eller potentielle habitatnaturtyper er Smeltekæret, hvor naturtype 3150 formodentlig fortsat forekommer samt på rullestenstrandvoldene nedenfor litorinaskrænten, hvor de ikke kortlagte naturtyper 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde og 1220 Flerårig vegetation på stenede strande forekommer (Figur 9).

Projektområdet er som helhed potentielt levested for stor vandsalamander og andre paddearter, der kan benytte Smeltekæret som levested. Når padderne foretager vandringer, er som nævnt ovenfor der mulighed for, at de også benytter andre dele af projektområdet. Derfor er Habitatdirektivets artikel 12 af særlig relevans ved vurdering af projektets konsekvenser i forhold til direktivernes retningslinjer jf. artikel 12 stk. 1 litra b og d samt i forhold til udpegningsgrundlaget, idet udlæg af grunde og etablering af sommerhuse må anses for en forsætlig forstyrrelse af Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag, jf. artikel 12 stk. 1 litra b).

En øget mængde sommerhuse kan medføre et fØmøget antal gæster på Omø med deraf et øget behov for drikkevand, en øget trafikmængde på det eksisterende vejssystem og formodentlig også et større rekreativt pres på kystområder og de beskyttede områder f.eks. i form af menneskeligt færdsel eller løsgående hunde og katte, ligesom der kan ske en spredning af presset over hele året. Endelig kan udlægget medføre et øget ønske om at benytte eksotiske planter på sommerhusgrundene f.eks. flere af de arter, der anses for at være invasive.

Der bør derfor iagttages en række afværgeforanstaltninger, der kan opveje de mulige forringelser eller om muligt skabe forbedringer for udpegningsgrundlaget. Samtidig bør muligheden for at følge de positive, neutrale og negative påvirkninger på udpegningsgrundlagets relevante naturtyper samt Bilag IV arterne overvejes.

Afværgeforanstaltninger

Udlægget giver mulighed for at styrke de beskyttede naturtyper samt habitatnaturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget. Det fremgår af forslaget, at det kun er dele af projektområdet, der anvendes til udlægget. Det drejer sig om de vestlige og midterste dele af de to områder, mens de østlige dele nærmest litorinaskrænten friholdes af udlægget.

Dette giver mulighed for, at der på de ubebyggede østlige dele kan udlægges til ekstensiv drift med mulighed for retablering af en lyskrævende, nøjsom overdrevsvegetation, da næringsstof- og pesticidbelastningen formindskes eller måske helt ophører. Det kan f.eks. gøres ved lade den naturlige vegetation retablere, samtidig med at den plejes ved høslæt og fjernelse af det afslåede materiale. Derved kan opnås en udpining af jordbunden. Det kan give den lyskrævende, nøjsomme overdrevsvegetation en konkurrencefordel overfor et næringsbegunstiget vegetationsdække og dermed på sigt styrke dens genindvandring. Der forekommer allerede lyskrævende, nøjsom overdrevsvegetation pletvis på litorinaskrænten og på rullestenstrandvoldene. Der er endvidere mulighed for, at den opløjede del af skrænten og strandvoldene kan genoprettes, så litorinaskrænt og rullestenstrandvoldene igen kan fremstå ubrudte og uforstyrrede.

Der kan endvidere etableres nye fladvandede vandhuller på de opdyrkede parceller til styrkelse af Omøns bestand af padder, idet der herved skabes flere yngle- og fødesøgningssteder, samtidig med at habitatnaturtype 3150 kan styrkes.

Endelig giver projektet mulighed for at fjerne de eksisterende bestande af ikke hjemmehørende arter bl.a. østrigsk fyr, rynket rose og snebær fra litorinaskrænten.

7. Samlet vurdering

I det følgende er opstillet en bruttoliste over positive, neutrale og negative påvirkninger af habitatnaturtypernes tilstand og bilag IV arterne, der direkte eller indirekte vil kunne påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området. De kan være afgørende for mulighederne for at minimere de forstyrrelser og forringelser, som forslaget ved en gennemførelse kan påføre habitatnaturtyper og arter. Det er samtidig muligt, at de positive påvirkninger kan medføre varige forbedringer for udpegningsgrundlaget.

Projektets positive påvirkninger af habitatnaturtypernes tilstand og bilag IV-arternes levevilkår består i, at:

- de østlige dele af de landbrugsmæssigt udnyttede områder kan konverteres til naturområder
- den lyskrævende, nøjsomme overdrevsvegetation kan styrkes og udbredes dels ved ophør af tilførsel af næringsstoffer og pesticider dels ved udpining af jordbunden på de udyrkede østlige dele af områderne gennem høslæt og fjernelse af det afslåede
- den ubrudte og uforstyrrede litorinaskrænt og rullestensstrandvoldssystem kan genskabes
- der kan etableres flere fladvandede vandhuller til styrkelse dels bestanden af padder dels naturtype 3150
- bevoksninger med eksotiske eller invasive arter kan fjernes, og
- der kan skabes et parkagtigt sommerhuslandskab til gavn for bl.a. padder, hvis sommerhusgrundene drives naturnært uden anvendelse af næringsstoffer og pesticider.

Projektets neutrale påvirkninger af habitatnaturtypernes tilstand og bilag IV-arternes levevilkår består i, at anlægsarbejder i forbindelse med byggemodning af sommerhusgrunde og opførsel af sommerhuse:

- begrænses til de vestlige og midterste dele af de to områder, og
- kan blive udført udenfor det tidspunkt af året, hvor frøer og vandsalamandre forlader ynglevandhullerne og kan opholde sig i det åbne land, hvilket som udgangspunkt vil sige 15. maj til 15. marts.

Det er DMUs vurdering, at sandsynligheden for, at frøer og vandsalamandre vil opholde sig i de to områder, er ringe, da der er tale om dyrkede arealer, hvor egnede skjul og overvintringssteder næppe forekommer. Egnede skjul og overvintringssteder kan eksempelvis være i højt voksende vegetation samt under buske, sten i diger eller sommerhuse. Anlægsarbejder bør derfor kunne gennemføres i vinterhalvåret uden gener for frøer og vandsalamandre.

De negative påvirkninger af habitatnaturtypernes tilstand og bilag IV-arternes levevilkår består i, at:

- der er et øget behov for drikkevand og en øget trafikmængde, hvor DMU ikke råder over baggrundsviden for at kunne vurdere omfanget
- der er et øget rekreativt pres på naturområderne på hele Omø, dvs. bl.a. på rullestensstrandvolde, kystskrænter og andre beskyttede naturtyper og muligvis med en større spredning over året end tilfældet er nu
- der kan skabes spiringsgrundlag for invasive eller naturtypefremmede arter
- der indføres eksotiske eller ikke hjemmehørende arter i sommerhushaverne, som kan medføre et øget behov for anvendelse af næringsstoffer og pesticider og
- mængden af løsgående hunde og katte øges bl.a. til ulempe for ynglende fugle og deres æg og under.

8. Konklusion

Forslaget kan have både positive, neutrale og negative påvirkninger for habitatnaturtypernes tilstand og for bilag IV arterne i og omkring projektområdet og for udpegningsgrundlaget for habitatområdet for Omø som helhed. Nogle af disse påvirkninger har direkte effekt her og nu, mens andre påvirker indirekte, og atter andre har varige langtidseffekter. Da der på landsplan er tale om habitatnaturtyper med ugunstig og en habitatart med usikker bevaringsstatus, bør det overvejes at følge udviklingen af de positive, neutrale og negative påvirkninger, såfremt forslaget iværksættes.

9. Litteraturliste

Europakommissionen 2000: Forvaltning af NATURA 2000 områder. Habitatdirektivets artikel 6. 92/43/EØF. -
http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/eu_nature_legislation/specific_articles/art6/pdf/art6_da.pdf.

Grell, M.B. 1998: Fuglenes Danmark -G.E.C. Gads Forlag & Dansk Ornitologisk Forening.

Grøntved, P., Larsen, E., Pihl, S. & Sørensen, B.M. 1972: En naturhistorisk undersøgelse af Omø i Storebælt. - Meddelelser om danske naturlokaliteter nr. 5. Natur & Ungdom. København.

Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). – TA-N3. App. 4b.
<http://www.dmu.dk/Overvågning/Fagdatacentre/Biodiversitet+og+terrestrisk+natur/Tekniske+anvisninger/>

Skov- og Naturstyrelsen 2001: Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder. Vejledning til Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder (EF-habitatområder, EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder) med afsnit om habitatdirektivets artikel 12 og 13. - Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. København.

Vestsjællands Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000 område nr. 162, Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø. - Elektronisk rapport,
http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/FD3AD791-8C96-49AB-8251-5F971F7BEA88/0/Basisanalyse_162_Skalskor.pdf

B I L A G 1

Fotodokumentation

Figur 2. Det nordlige område, med landbrugsejendommen i baggrunden, set m NV fra sydvest hjørnet.

Figur 3. Det nordlige område, landbrugsejendommen mod syd, set m SØ fra nordvest hjørnet.

Figur 4. Det sydlige område med eksisterende sommerhuse i baggrunden, set mod NV fra sydøst hjørnet.

Figur 5. Det sydlige område med det træomkransede Smelteværk til højre, set mod N fra sydøst hjørnet.

Figur 6. Det sydlige område, Smeltekæret, set m SV fra toppen af litorinaskrænten.

Figur 7. Det sydlige område, Smeltekæret med bunddække af strand-skræppe og billebo-klaseskærm, set m N.

Figur 8. Den træbevoksede litorinaskrænt ud for det sydlige område, set m V fra Omøs øststrand.

Figur 9. Litorinaskrænt og rullestenstrandvold ud for det sydlige område, set m N fra Omøs øststrand.

Figur 10. Den gennempløjede litorinaskrænt ved det sydlige område, set m NØ fra Smeltekærvej.

Figur 11. Den gennempløjede litorinaskrænt med en højdeforskel på omkring 1 m mellem toppen af skrænten og det opløjede, set m S fra toppen af litorinaskrænten.

Figur 12. Oppløjet stenet rullestenstrandvold ved det sydlige område, set m N fra Omøs øststrand.

Figur 13. Litorinaskrænten ved det nordlige område domineret af et tæt vegetationsdække af bl.a. draphavre, set m S fra Omøs øststrand.

Kolofon

Landsplandirektiv for sommerhusgrunde
i kystnærhedszonen i Region Midtjylland, Region Sjælland og Bornholm

oktober 2010

Udarbejdet af

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Layout

Lars Hebo Olsen, XPress Reklame

Forsidekort

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Kortgrundlag

© Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen

Henvendelse angående landsplandirektivet:

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø

Telefon 72 54 47 00

Epost: blst@blst.dk

Miljøcenter Roskilde

Ny Østergade 7-11

4000 Roskilde

Telefon 72 54 65 00

Epost: post@ros.mim.dk

Miljøcenter Århus

Lyseng Allé 1

8270 Højbjerg

Telefon 72 54 05 00

Epost: post@aar.mim.dk

Miljøministeriet
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Telefon 72 54 47 00
blst@blst.dk
www.blst.dk